

Štev. 21.

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 24. maja 1912.

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto XI.

Razgled po svetu.

Avtstria.

Dunaj. — Tukaj zbuja veliko pozornost dejstvo, ker je moral iz armade izstopiti nadvojvoda Franc Salvator, general konjištva in zapovednik konjiške divizije na Dunaju.

Nadvojvoda ima za ženo najmlajšo hčer cesarja Franc Jožef, Valerijo.

Kakor se zatrjuje, ni bil sposoben za svoj vojaški poklic ter ni bil z njim zadoljen prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Od druge strani se pa poroča, da so odstopu nadvojvode krive babbje spletke, ker si že dlje časa nasprotujeta Valeriju in pri morganica soproga prestolonaslednika vojvodinja Sofija pl. Hohenburg. Vsaka hoče imeti prvenstvo na cesarskem dvoru.

Pri cesarju.

Dunaj. — Komisija za Panama Pacific razstavo, je bila 17. t. m. sprejeta od cesarja Franc Jožefa.

Nemčija.

Berolin. — Vse stoji še pod vti- som senzacije, ki se je dogodila v državnem zboru. Socialist Schreiderman je ministrskega predsednika interpeliral zaradi cesarjevega govoru v Strasburgu.

Cesar Viljem II. je med drugim rekel, da će se mu bode zado- sti zdele, bo Elsaško-Lotarsko u- stavo na kose raztrgal in dežele s Prusijo spojil. To besediščje je zbudilo velikanski vihar; ministrski predsednik je pral cesarja, toda oprati ga ni mogel.

Berolin. — Pruski deželní zbor je dovolil, da se proti soc. poslanemu Borhard in Leinert kazensko postopa. Tožna sta zaradi dogodkov v deželnem zboru in sicer se glasi obtožba na kršenje hišnega miru.

Italija.

Rim. — Proti biševemu kaval- rijskemu poročniku baronu Vincencu Paternu se je pričela kazenska razprava, ker je umoril 2. marca 1911 dvorno damo Heleno, princezino Guila Trigona di Sant' Ella. Kot priče bodo zaslišani voj- voda Aosta, vojniministr, grof Turinski in državni podtajnik.

Francija.

Cherbourg. — Brezžični brzo- jav parnik "Kronprinzessin Caecilia" poroča, da bo imel Lloydov parnik veliko zamudo, ker je rešil mnogo potopljencev na visokem morju. Ime ponesrečenega parnika še ni znano.

Kuba.

Havana. — "Ultima Hora" poroča, da so v Sagua La Grande zasledili zaroto, ki so jo snovali črni proti vladi. Pet zamorcev so zaprli in druge iščijo. Kako raz- širjena je bila zarota še ni dogna- no.

Mehika.

El Paso, Tex. — Ko so se vladne trupe bližale, so se revolucionarji vrnili proti severu, vsled česar se bo odločilna bitka zavlekla za nekaj dni.

Koder uporniki gredo, podirajo mostove za seboj, kar ovira prodi- ranje vladnih kardel.

Danski kralj Friderik VIII. mrtev.

Kodanj. — Truplo danskega kralja Friderika VIII. so s parni- kom "Dannebrog" sem pripeljali. Kralj je bil v Hamburgu nemadoma umrl in sedaj mu sledi na pre- stolu sin Christian X. kot kralj Danski. Drugi sin Haakon VII. je kralj Norveški.

Odpoklican poslanec.

Pariz. — Glasom poročila, bo francoski poslanec v Petrogradu, kalo, ko je kompanija vojakov Georges Louis odpoklican. Bil je pričela streljati v razdalju 110 tam od leta 1902 in "Echo de Pa- ris" zatrjuje, da Rusija zahteva, da se ga odpokliče.

Dardanelle zopet odprte.

Carigrad. — Dne 19. t. m. so zo- pet odprli Dardanelle, ki so bile od 18. aprila zaprte.

Uvoz orožja v Mehiko.

New Orleans. Angleški parnik "San Tona", ki ima puške in na- boje naložene za mehiško vla- do, je bil tukaj zaplenjen.

Predsednik Taft je dovolil pre- voz orožja, toda departement v Washingtonu je pozabil obvestiti tukajšnji urad.

Sir Gordon taji.

London. — Na seji admiralnega sodišča, pri kateri se je dne 17. t. m. razpravljalo o nezgodni parnika "Titanic", je bil tudi zaslišan Sir Cosmo Duff Gordon, ker je obdolžen, da sta se on in njegova soproga protivila tem, da bi bili ponesrečence v rešilni čoln vzeli, v katerem sta se onadva re- šila. Tudi je Gordon obdolžen, da je pomorščake podkupil vsacega s \$25.00. Da Gordon vse taji, se u- meje.

Izgon Italijanov.

Carigrad. — Dne 20. t. m. je turška vlada sklenila, da morajo vsi Italijani v 14 dneh zapustiti Turčijo. Izvzeti so delaveci, vdove in siromaci.

\$100,000 odškodnine.

Berolin. — Mehikanska vlada je poslala nemški vlasti \$100,000 kot odškodnino onim otrokom, katerih očetje (4 Nemci) so bili ubiti v Covadonga tovarni v Pueblo, Mehika. Dotična nezgoda se je pripetila julija meseca 1. l.

Škoda vsled nevihte.

Budapest. — Škodo povzročeno vsled nevihte po velikem delu grške dežele, cenijo na veliko milijonov kron. Leta bodo minila predno bodo posledice grozne ne- zgodne poravnane.

Občutno so prizadeti vinogradi in to v nekterih krajih, kjer naj- boljše vino raste. V okrožjih Ka- morn in Theresiopol, so vinogradi popolnoma vničeni.

Belgijski kralj toži.

Iz Bruselja se poroča. Pri vrtni veselicu v Leknu, katere se je vdeležila kraljeva obitelj, so na- stale škandalozne govorice, ki kompromitirajo kralja in kraljico.

Gоворice se različno glase in sicer pravi ena, da je kraljica dobila kralja v intimnem položaju z neko dvorno damo in da jo je kraljica ustrelila; druga govorica pravi, da je kraljica na kralja streljala in po tretji, da je kraljica dvorni dami samo grozila.

Socialistični list "Le Peuple" pravi, da bodo tožene tri osebe, katerih imena še prikrivajo.

Pravstveni škandal.

Iz Krakova, Poljsko, poročajo: Tukajšna policija je zasledila družbo, ki že dalje časa prireja nagotne večere. Družba šteje 300 mladenčev in 50 mladih dekle, ter so vsi iz takozvanih "boljših" krogov. Veliko deklet, ki so v penzionatih, so zapletene v ta škandal. Družba je imela v naj- večju hišo, kjer je prirejala svoje obskurne zabave. Kot družbeni znak so imeli člani srebrnega pajka.

Policija je takoj zaprla hišo. Kranje v zlatoprlnicah v Leni.

Uradno poročilo iz Irkutsk (Si- birija), z dne 21. aprila pravi, da je bilo v zlatoprlnicah v Leni u- strnjeno 107 oseb, ranjenih je bilo 84, ki so vsled dobljenih ran umrli; in razen teh je bilo še 210 mož ranjenih, od njih 81 lahko.

Nemir je bil s tem povzročen, ko uprava je samo neznatne zahteve stavkarjem ugodila, a po- glavitve enostavno odklonila.

3000 stavkarjev je mirno kora- kalo, ko je kompanija vojakov Georges Louis odpoklican. Bil je pričela streljati v razdalju 110 korakov. Governor iz Irkutska in zastopnik trgovinskega ministrs- tvsta preiskujeta zadevo.

Razne novice.

V smrt obsojen.

Whiteville, Pa. — Dne 17. t. m. je porota spoznala krvim umora Floyd Allen in ga v smrt odsodi- la. Ustrell je državnega pravdnika William M. Forsterja, med razpravo v sodni dvorani ter bo ta čin poplačal na električnem stolu v Richmondu.

Boston. — Biyši pastor baptistične cerkve Clarence T. V. Richeson, je bil spoznan krvim umora in bo teku tega tedna obešen. — Richeson je bil zaročen z 19 letno krasno Avis Linnell, a bila je revna. Morilec se je seznanil z bogato Violet Edmonds, in ker mu je bila Linnell na poti, jo je zadavil. Governor Foss ga ni hotel pomilosti in tako ni zanj rešitve.

Senatni sklep.

Washington, D. C. Senatni fi- finančni odsek je priporočal pred- logo o dohodninskem davku, ki ga bo moral vsaki plačevati, kdor bo imel nad \$5000 letnih dohodkov.

Harvester trust.

Cynthiana, Ky. Državni prav- dinik je vložil štiri tožbe proti International Harvester Co. zaradi pregreška proti Shermanovem anti-trust zakonu. Za vsaki slučaj se zahteva kazen \$5000 in stroške.

Stavka tiskarskih strojnikov.

Chicago, Ill. Stavka tiskarskih strojnikov se nadaljuje in tisto je že zležničnimi nakladalcem. Stanje se ni izpremenilo ne tu in ne tam.

Mednarodna morsko-plovna konferenca.

Philadelphia, Pa. 23. t. m. se bo tu sešla 12. mednarodna konfe- renca, katere se bodo vdeležili de- legati tridesetih narodov. Do se- daj so se take konference vrstile in sicer: v Bruselju 1. 1885, na Du- naju 1. 1886, Frankobrodu ob. M. 1. 1888, v Mančestru 1. 1890, v Par- izu 1. 1892, v Haagu 1. 1894, v Bruselju 1. 1898, v Parizu 1. 1900, Düsseldorf 1. 1902, v Milanu 1. 1905 in v Peterburgu 1. 1908. Med drugim se bo razpravljalo tudi o varstvenih napravah prekomorske plovitve.

Pomorski častniki kot tihotapci.

San Francisco. — Prekomorski parnik "Siberia" je strogo nad- zorovan v ladjenici. Dva častnika so zaprli, ker sta opium vtihotali. Schenectady, N. Y. — Mestna uprava izvede sedaj načrt, po ka- terem bo vstanovila prodajalno z živili, v kateri bodo mestni vsluž- benci kupovali potrebščine po- znični ceni. Podjetje odprejo s prvim junijem. Razven živil bo tudi dobiti pozimi premog, poleti pa led.

Predlog o spremembah električnega stola.

Cambridge, Mass. — Danes 21. maja ob 12. uri je bil na električnem stolu usmrčen bivši duhovnik Richeson. Dr. George B. McGrath, okrajni zdravnik v Suffolk county, ki je bil pri justifikaciji rekel, da bo predlagal važne nasvete o spremembah električnega stola in sicer tako, da bo smrt ložje in hitrejše nastopila.

Morilec obsojen na vešala.

Linecoln, Neb. Albert Prince, je bil danes obsojen v smrt na ve- salih,

ker je 11. februarja t. l. v državni jetnišnici umoril pomočnega paznika. Obsodba se bi izvršila nad njim 20. avgusta t. l.

Še en morilec.

Whiteville, Va. Claude Swanson Allen najmlajši sin Floyd Al- lena, je bil 20. t. m. obtožen umora sodnika Massie. Sodnik D. V. Boland je v procesu proti Floyd Allenu pričal, da je videl, ko je obtoženec streljal na Massieja.

Proti oderuštvu.

Los Angeles, Cal. V razpravi proti Clarence Darrovu, ki je obtožen podkupovanja porotnikov v procesu bratov McNamara, je sodnik določil, da se nova porota izbere ter v to svrhu prekinil raz- pravo.

Vlak zavozil s tira.

Winona, Minn. Dne 20. t. m. zjutraj ob 3 uri, je osobni vlak št. 1 Chicago, Milwauke in St. Paul žezevnice, vozeč iz Chicago v Minneapolis, 8 milij od Winone raz tira zavozil. Dva spalna vozo- va, en voz za prtljago in obedni voz so strmoglivali v Mississippi. Če je kaj ljudi pokončanih, še ni znano.

Vkradena plača.

Helena, Mont. Plača 2. bata- ljon 14. pešpolka v Fort William Henry Harrison je bila med sre- do in danes ukradena iz blagajne kvartirnoj straže. Bilo je \$7000.

DRAGINJA.

Enajst predmetov v enem letu po- vprečno za 10 odstotkov podražili.

Trgovska agentura Bradstreet sestavlja že leta mesečni cenik o najpotrebnnejših predmetih. Ta cenik za mesec april kaže, kako ne- vjerno gredo kviško povprečne cene predmetov, ki so se za deset odstotkov podražili, kakor so bili pred enim letom. Samo aprila me- seca je bilo podraženje za 1.9 od- stotkov, med tem ko je bila v zadnjih dveh letih stalna cena 16.4 odstotna.

Zapiski so zelo obsežni in vsebujejo v skupinah vse predmete, ki so za življenje najpotrebnnejši. Skupine vsebujejo kot kruh in krušne snovi, meso, klobase in mesne izdelke, sadje, kože in usnje, predilni izdelki, kovine, premog in drogarje.

Čas je potekel.

Iz New Yorka poročajo: Daniel Willard in P. H. Morrissey, zastopniki železnic, odnosno strojevodij v razsodlju radi zboljšanja plače se nista mogla sporazuneti o volitivih petih prisrednikov. Ker je 15 dnevnih terminal potekel, bodo pri- sedniki imenovani sporazumno od sodnega načelnika zvez. višjega sodišča, trgovskega sodnika Knapp in delavskega komisarja Charles P. Neill.

V korist mestnih vslužbencev.

Schenectady, N. Y. — Mestna uprava izvede sedaj načrt, po ka- terem bo vstanovila prodajalno z živili, v kateri bodo mestni vsluž- benci kupovali potrebščine po- znični ceni. Okrajni sodnik John E. Owens, voliteni komisar Antony Czarnecký

Zahodna Podpora

Bolniška Jednota.

RAVENDALE, WASHINGTON.

Vstavljenja aprila 25. Inkorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEK KOS, Box 10, Ravendale, Wash., Box 44.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Taylor, Wash., Box 44.
Blagajnik: BLAŽ FELICIAN, Box 80, Enumclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JERNEJSKRBINC, Issagah, Wash.
MARTIN MEŽNAR, Taylor, Wash.
MATIJA KOREN, Taylor, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMŠEK, Box 1, Ravendale, Wash.
JOHN PETEK, Enumclaw, Krim Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. SHAW

Seja gl. odbora vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Ravendale, Wash., v dvorani Pavla Kos. Uradno glasilo je Glas Svobode.

TEMNI OBLAKI.

POVEST. — SPISAL DOBRÁVEC.

II.

Nadaljevanje.

Kot ptičica sem pevala,
Sem sladke sanje sanjala,
Oh, zdaj pa nikdar več,
Veselje preč je, preč.
Narodna.

Nekega večera pozneje so mirno šumljali bistrе Reke valovi in mirno so se pomikali drug za drugim vedno bliže in bliže nenasitnemu in nedoumnuemu žrelu Škocijanské Jame, kakor se človek nevede čestokrat hladnokrvno bliža pogubi.

Bila je tih, jasna jesenska noč, ko nas spominja venča narava na življenje dobrodušnega starčka, ki zadovoljno gladi zlate lasce svojim vnukom, dobro si v svesti, da je vsak trenotek bliže oni uri, ko se jim bo moral umakniti in se bo ločil od njih za vedno.

Pri Lesarju je snubil Korenčan.

Dobro jim je bilo. Tudi Gabrijela je bila vesela kakor menda še nikdar, dasi ni kazala svoje radošti. A natančnejši opazovalec bi bil takoj uganil, da ji pogled prav rad skriva uha na mladega Korenčana. Tudi Suhorčev Matej je sedel oni dan na istem mestu, ali ondaj se je Gabrijela samo smejala. Kolika prememba, tedaj in sedaj! Danes je vesela, da bi obljala ves svet, saj vidi pred seboj urešnječo najsrneježo željo.

Res, da se s tem porajajo tudi že nove skrbi — takšen je življenja tek — a kaj so resne skrbi lahkoživi mladosti!

Kakor lahkonaoga srnica se je skukala nočoj srčna nevesta okoli dragih gostov.

"Torej kdaj bomo zavezali?" vprašal je stari Korenčan.

"Kadar vam drago", de ponosno Ivan.

"Gabrijela, saj boš ti odločila to-le stvar", rekel je Josip. O tej priložnosti je prvič "tikal" svojo zaročenko.

"Pa ti odloči!" zavrne dekle v zadregi.

"Po tem načinu ne nehamo nikdar", seže v besedo stari Luká, videč, da se je sin zopet zaupno obrnil k njemu, kakor hoteče reči: "Oče, prosim vas, recite vi!"

"Takojo po sv. Martinu mora biti," zaprije Korenčan in udari s pestjo po mizi. Vino se ga je namreč že prijelo nekoliko, in nevesta mu je ugajala. Ivan je potrdil to določno malone molče. Ni kaj na tem, če je prej ali slej. —

VABILO NA PICNIC

katerega priredi

SLOVENSKI DELAVSKI PEVSKI ZBOR "OREL"

v nedeljo dne 2 junija 1912 v Joseph Horalek grovu, Lyons, Illinois. -

Vstopnina 25c Dame v spremstvu gospodov vstopnine proste
DVE NAGRADI v gotovini najboljšima kegljačema
VZEMITE Ogden Avenue kar do City Limits in tam pa Lyons kar do Grova

glasil klepetec in ropotanje lese-nega ogroda, Ivan je misil o tem, da se bode treba, ko odide sestra, tudi njemu ozreti kam po novo gospodinjo, Gabrijela je pa počivala v sladki istini svoje sedanje sreče.

Minili so potem nekateri dnevi. Suhorčeva Barba je zopet zbirala svojo "kramo" za kupčijo v Trst. Ljudje so se čudili, da se je zopet lotila tega posla, saj ga je opuščala že več let. Po vsej košanski fari in tudi še dalje se je tedaj razglasila novica, da se bo zopet začela preiskava zastran rajnega Lesarja. Dobili so baje že pravega zločince, a prijeli ga še niso, ker bi bilo preveč hrupa. Tako je pripovedovala Barba povsod in vsakemu, da je le hotel poslušati.

Res je bil Matej že napravil ovadbo pri bistriškem sodišču z Menigovo izjavo, ki je bila blizu takala: "Okoli devete ure zvečer dne . . . sem slišal na tržaški cesti, proti kateri sem šel po bližnjici, obupen krik. Bil sem oddalen od onega mesta, kakor sem se letos prepričal sam, le dobrih tri sto korakov. Prišel sem po tihem bližje ter videl na tleh ležečega človeka, kateremu je nekdo prav skrbno preiskaval že. Kdo je bil, vem prav dobro, saj sem bil prav tak njega; njegovo ime pa objavim samo sl. e. kr. sodišču. Tedaj povem tudi zvezo dogodka, ki mi doslej ni dala mirovati, dokler nisem dal zapisati te ovadbe."

Naglo kakor požar se je širila potem novica, da je Luka Korenčan že v preiskavi, ker je on zločinec. Naglo kakor požar se je širila potem novica, da je Luka Korenčan že v preiskavi, ker je on zločinec.

Tiste dni se je ustavil sedaj ta, sedaj oni pri Lesarju in vpravš, če je res Korenčan že zaprt. Ženske v mlinu, čakajoče melje, pričovedale so že o različnih strahovih, katere so videli potniki na omenjenem mestu. Pravisto se je godilo v Bistrici. Možje iz one dobe so zopet pogrevale razne godbice iz časov, ko so zidali železnicu. Marsikdo se je spomnil tudi kodravega Laha Meniga, kateri je odšel nekega večera naglooma domov. Kmalu potem je prišel za njim tudi sin Batista. Proklinal je Kranjce, svojo neumnost in svojo nesrečo.

Če sta se ustavili pred Korenčanovo hišo le dve ženici, ki sta se vračali z vodo domov, sklepali sta roke in boječe se ozirali v hišno okna, kakor da sta do živega preprečani, kakšen vrag biva pod tem negodnim krovom. Obdelovale so novopečeno novico na vse strani, dokler so se mogle še česa domišljati, kar bi bilo v zvezi s Korenčanom; le tega se skrbne babnice niso domislile, da drže posodo z vodo na glavi, tako so se zaverovale v imenitnost posmenka. Moški so postajali v senči košatih kostanjev sredi trga, točili na lažnivem sedanjem svetu ter ugibali, da koliko se je tedaj pomnožilo Korenčanovo imetje.

Potem ni čuda, če so pri Lesarju in Korenčanu s strahom in bojaznijo poslušali različne govorice. Nikdo ni več dvomil, da se nekaj zbirja proti njim, le stari Luka se je zadovoljno pogladil včasih po trebuhi in udaril na junaške prsi, rekoč: "Ne bodo me ne! Pravica mora zmagati!"

Matej je krčil pesti in z zobmi škratal kakor besen, ko se je zavedel žalostnega položaja. Strast ga je tako prevzela, da bi bil strl vse, svet in samega sebe, ko bi bil dovolj močan. Tudi Korenčana bistrl, o njega še najraje! S takimi praznimi sklepi v srcu se je splačil na cesto in dalje proti mostu, ki je čez Reko v Hrastje. Diven pogled je od tukaj na mirno tekočo vodo in po vsem Lesarjevem posestvu. Lunin svit je odseval iz tisočerih valčkov Mateju v lice, nebeski mir je kraljeval v naravi. Le v mlinu je jednakomerno ropani klepetec. Na mostu je stal Matej del časa, jenož je gledal na Lesarjevo hišo in slednjič zaren-tačil ter zamahnil z roko:

"Nesrečno gnezdo! Jaz ti že

pokažem, jaz in pa moj prijatelj Menigo. Strta bo ošabnost twoja, strta bo tvoj gospoški greben. Tedaj bi bil morda zopet dober Suhorčev Matej, a ne bode ga bližu!"

Nemo je odmevala Matejeva grožnja z bregov in temnih jelš, kaj na tem, če je prej ali slej. —

Drugi dan popoldne se je napotil vsakodna na grobe svojih rajnik, da pomoli za pokoj njihovim dušam. Tudi Gabrijela in Ivan sta se mudila na košanskem pokopališču. Saj počivajo tu njima v ran: mladost pomrli bratje in sestre, tu počivata oče in mati. Bili so in ni jih več med nami, a njihov spomin, spomin dragih rajnik, živi še med nami, a lepsi in vzvišenjsi kot nekdaj.

Goreče in iskreno je molila Gabrijela na grobu prerano umrlega očeta, in naglo se je utrinjala solza za solzo iz njenih oči. Vse je namreč zvedela, kaj se je zgodilo s Korenčanom, a ona in brat sta prepričana, da je stari Luka nedolzen. Obema je bilo žal obče spôštanega moža. Otožno je zlana v nem grob in obšla jo je čudna misel, drzna želja: ko bi oče hotel sam razdeti, če je res, kar trosijo ljudje o Korenčanu! Koma je se zavedala nespametne težnje, prestrašila se je in še gorkeje razjokala. Toda zmanj jadi-kovanje! Pravica hodi po svojih lastnih potih; mrtve pa pustimo na miru!

Ivan ni niti slutil, kakšne bolesti prestaja sedaj sestra; vedel je sicer vse, a smatral je tudi vse z nekega stališča, da bi bil lahko rekel: kaj je meni Korenčan, kaj mi je ves svet? Jaz sem Lesar, in s tem je vse povedano. Različna so bila torej čutila, ki so njemu prevevala srce na grobju, zelo različna od onih, ki so pretresala dušo Gabrijeli. Različni ljudje z različnimi senci. Saj še listi na dresu niso jednaki.

S pokopališča sta se kmalu vrnila domov. Ona je bila bleda in prepadena. Morda je to tudi nekaj povzročila črna obleka. Oči so otožno zrle v svet. Kako lep je bil nedavno ta svet!

Danes se mora stvar dognati. Ivan je namreč že med tednom naročil Lahu Menigu, naj pride nočjo proti večeru k njemu in na-ravnost pove, kar mu je znano o poboju rajnega očeta.

Mrak je objel zemljo, večerni zvon se je oglasil in hladen veter je potegnil ob Reki. Tedaj je prišel Menigo k Lesarju.

Čudno so ga vzprejeli. Gabrijela je videla v njem kalile svoje sreče, vernega tovariša in pomočnika Suhorčevega Mateja iz Hrastja. In vendar ji je govoril notranji glas, da ji je dolžnost poslušati njegov odgovor: hudobnež, ki je krv rane smrti njenega očeta, mora pasti v roke pravici, kaznovan mora biti.

Ivan je sodil, da je vsemu temu krv Matej, česar denar uporablja njegova sestra, da se maščuje za bratov neuspeh pri snubljenju. Za Boga! misil si je mlačenč in se zgrozil nad človeško samovoljo. Sreca se vendar ne morejo takoj siliti in pariti, kakor komu bolje kaže. Še živine često ni mogoče tako preverati, kakor kdo hoče. Ivan je pomisli na Matejevo vedenje v prošlem poletju, in marsikaj mu je bilo jasneje. Očividno je, da je nameraval nekaj važnega. Zakaj je zidal in se hvalil s svojim imetjem in zidališčem, posnehko kdo je bila navzoča Gabrijela!

O takem razmišljavanju mu je Barba vedno bolj izginjala z obzorja. V njem je dozorel slednjič takole sklep: Mateju se je zadnjikrat in sicer v najhujšo silo vzbudila misel o ženitvi. Hotel jo je vsekakdo oživotvoriti, in pri tem mu je bila Barba slaba svetovalka.

V posebni sobi je sedel Lah za mizo in mirno čakal, kaj ga bodo vprašali. Dobro mu je bilo znano, da ga Ivan ni poklical v hišo vsed posebne prijavnosti; ustrelil se pa vendar ni. Zakaj neki? Kar mu je znano, to pove sedaj, in to je povedal tudi pri sodišču in pripravljen je potrditi s prisego. Matej mu je dal za to nekaj lepih novcev, da je stvar objavil. Letos ima Menigo na Slovenskem posebno srečo.

Dolgo je sedel za mizo in dolgo pripovedoval. Dasi mu je tekel slovenski jezik precej gladko, vendar se mu je često zadeval med soglasniki, da je milo vzdihnil, spomnivši se svoje mehke materinske govorice. Tedaj je pa segel po kupci in močil grlo z dišečo "vremčino".

Daleje prihodnjih.

Posvetujte se z našimi specijalisti

ZASTONJ

Možje in žene

Za nasvet vam nič ne računimo in tudi ne za X-ray preiskavo.

Bolezni, ki jih vspešno ozdravimo.

Se počutiš vtrnjene, ko vstanete? Ste vrtoglav? Se vam mrači pred očmi? Ali imate bolečine v hrbtnici? Ali vam srce neredno vtrplice in imate glavobol? Ali ne morete spati? Ali ste potriči? Ali trpite na kaki kronični bolezni kot n. pr. zastrupljenju krvi imate škrofeline, rane, srab, kilo, trpite na želodcu, jetrih, obistih ali mehurju, ste zaraženi, imate insomnijo ali kako drugo tako bolezen? Zglasite se pri Hot Springs Medical Institutu, ki vas z X-rayom preiše zastonj.

NAŠE GESLO:

Če ste bolni, mi vas ozdravimo; in če niste vam bomo resnico vedali. Imamo specijalista za vsako bolezen in najmodernejše metode v medicini, ranocelstvu in elektroterapiji. Ne obupajte, če so vam drugi zdravnikov reči, da ste neozdravljivi. Ne odlajsajte, pride takoj in mi vas gotovo ozdravimo. Ne rabite iti v Hot Spring, Ark., da bi vas tam zdravili, toda predite k Hot Springs Medical Institutu, kjer rabi-mo iste metode.

VSAK PACIENT ZADOVOLJEN

Z dovoljenjem Vas obračamo na stotine pacientov tu v Chicago, katere smo vspešno ozdravili in vsak vam bo povedal, da je z nami zadovoljen. Mi ne garantiramo samo, da Vas ozdravimo ampak da tudi ostanete zdravi, ali Vam pa vrnemo sleherni cent, ki ste ga nam plačali. Plačujete lahko na obroke.

HOT SPRINGS MEDICAL INSTITUTE, 110-112 S. State St. Chicago, III.

Nad Orpheum gledališčem.

URADNEURE: Dnevno od 9 do 9 večer. — V nedeljah od 9 do 4 pop. Govorimo v vseh jezikih.

Tel. Randolph 5541

Se posuši čez noč
in ostane lep, svitel.
Se ne odrgne
in ne premoči.

PERMANENT FLOOR FINISH

Ena 100 ročka (kanta) našega "IDEAL WALL PAPER CLEANER" ocisti stenski papir v jedni sobi.

Čudovito sredstvo.

CHAS. NOVAK & SON
barve, steklo, čopiči in stenski papir

1652-1654 Blue Island Ave.,

bližu 18 ceste.

Telefon Canal 732

VINO. Pristno vino iz Missouri.

VINO.

Rojak ne zabavlja ko prideš v saloon ali naročiš vino, pa dobiš mlako, jesih ali mešano brlozgo. Zahtevaj in naroči

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
 ANTON FISHER, podpredsednik; Globe, Arizona, Box 503.
 JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
 WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN KALAN, blagajnik; 341—6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
 ANTON DULLER, 238—136th St., Chicago, Ill.
 MARTIN V. KONDA, 1615 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
 JOHN BATICH, Box 487, Clardige, Pa.
 JOSIP CVETKOVIČ, Box 94 Hammond, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
 VICTOR S. SKUBIC, 2727 So. 42nd Court, Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN LEVSTIK, 11224 Fulton Avenue, Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHOŘÍK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvijijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatve) pa na John Kalan, 341—6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svoobode". Seja vsako zadnjo sredo v mesecu.

KMETIJSTVO.

Da se smetana sladka ohrani.

Z bližajočim toplim letnim časom pridejo zopet teškoče mleko in smetano (posebno poslednje) za dlje časa shraniti in sladko obdržati. Farmer je sedaj silno vpljen in nima časa, da bi se vozil v po več milj oddaljeno mlekarno ali sirarno. Da tako vožnja enkrat izostane, se more pripustiti in tem bo konečno oddana stara smetana, ki neprilike povzroča. — V tovarni se zahteva sladka smetana, a ker se je potrebnata naredba opustila, je postala kisla. Na farmah so v sedanjem času misli po njivah; gospodinje se bavijo z vrom, kjer imajo polno dela in tako pozabijo na posodo s smetano.

Dve točki sti, ki se morati vpoštovati pri hranitvi mleka in smetane v toplem času: Prvič, shranimo mleko in smetano v kolikor mogoče hladnem prostoru in drugič moremo paziti na snahnost.

Pride nesnaga v mleko ali v smetano, tedaj se zatrovajo neštete kali, ki se hitro neskončno pomnožijo, če imajo svojo navadno temperaturo. Splošno je znano, da se v toplem krvjem mleku take kali izvanzredno hitro množijo, a takisto v smetani. Kolikor večja je snaga pri molži, pri posodi in na kraju shranitve, toliko dlje ostane smetana sladka. Ako se v tem smislu mleko zanemarja, tedaj nesmemo pričakovati sladke smetane. Polna golida ne sme neponkrita ostajati v hlevu ali pa na zaprašenem prostoru, kjer se mleko shranuje; takisto ne smejo shranjenje biti posode z mlekom in smetano v kuhih ali v stanovalnih sobah.

Zraven snage je za smetano neizgibno potreben hlad. Kjer se

tane v toplem času: Prvič, shranimo mleko in smetano v kolikor mogoče hladnem prostoru in drugič moremo paziti na snahnost.

Pride nesnaga v mleko ali v smetano, tedaj se zatrovajo neštete kali, ki se hitro neskončno pomnožijo, če imajo svojo navadno temperaturo. Splošno je znano, da se v toplem krvjem mleku take kali izvanzredno hitro množijo, a takisto v smetani. Kolikor večja je snaga pri molži, pri posodi in na kraju shranitve, toliko dlje ostane smetana sladka. Ako se v tem smislu mleko zanemarja, tedaj nesmemo pričakovati sladke smetane. Polna golida ne sme neponkrita ostajati v hlevu ali pa na zaprašenem prostoru, kjer se mleko shranuje; takisto ne smejo shranjenje biti posode z mlekom in smetano v kuhih ali v stanovalnih sobah.

Zraven snage je za smetano neizgibno potreben hlad. Kjer se

Prvič, shranimo mleko in smetano v kolikor mogoče hladnem prostoru in drugič moremo paziti na snahnost.

Kjer se nahaja veliko napajalno korito, se to lahko porabi za hlađišče mleka in smetane. Še ugodnejše je za farmerja, kateri ima studenc, ki je obgrajen in pokrit. Tukaj se mleko hitro navzame temperature, ki nasprotuje bakternemu razviju, toda v koritu se voda v poletnem času brzo segregira, za to jo je potrebno čez dan večkrat ponoviti.

Smodnik kot gnojilo.

Stari smodnik naše Zvezne monarice, ki je še iz časa pred iznajdbe in rabe današnjega brezdimnega smodnika, bo sedaj prizadet na gnojilo po 1 cent funt. — Kmetje iz Missouri se baje zanj trgojo, — da bodo v "pulferizirano" zemljo sejali bob, ki bo po začetku avgusta mesece.

Skrb za krmo za prihodno zimo.

Pod zmrzljeno sneženo odejo, ki v zimskem času cele tedne zemljo pokriva, ne trpijo samo zimke

setvine in detelja, marveč tudi zrnja alfalfa. Iz severnega Illinoisa in Indijane, iz vseh osrednjih držav prihajajo poročila: Alfalfa je zmrznila. Tedaj tudi farmerji, ki so na to zeljnične stavili

nado in bogato košnjo pričakova-

da je zemlja rodotivna, se zna po košnji omenjenih setvin, še nillet sejeti. Od te vrste trave se vzame $\frac{1}{2}$ bušlja setvine na en akter. Že v šestih tednih po setvi se zamore milet kosit. Da bi mraz skodil, se ni batiti, ker se seje že zatem.

Ob jednem naj še opozorimo, da je sedaj čas mislit na jesensko pašo preščev. Strniščne njive so za to prav prikladne, če je bilo dobro zrelo žito za časa žetve, je zrnje izpadalo, ali pa, če je na njivi obilo plevela. Oboje se najde na dobrini farmi, toda ne v toliki meri, da bi se moglo veliko vpopstevati. Če so žitne njive ob jednem s travo obsejane, se zna, da pašo le tam rabiti, kjer je detelja visoka in gosta ter se je batiti, da v zimi segnije; sicer velja načelo, da se po mladih setvinah prvo letoto ne pase.

Najložje se pripravi kos njive za prašičjo pašo, kjer je turšica rastla, in če je bilo pred zadnjim obdelovanjem obsejana z bobom, ripsom ali pa s kakšnim žitom. Tu se zna pravčasno turšica požeti in pospraviti, in po obgradbi pre-

pustimo njivo živalim.

Zvezna Liebe z oropanjem samostana zopet ogreva dogodek o umoru in ropu. Bil je pravi cerkevni škandal, ko se je bil izvršil rop

dragocenosti "slovečne zamorske device", potem beg meniga z neko zloglasno žensko in pa razuzdano življenje, ki se je dogajalo v Pavljanskem samostanu v Čenstohovu.

Pobegli menih Mačoh je živel eno leto in Varšavi z omjenjeno žensko; a ko je izginil Mačoh, višelo se je, da so tudi dragocenosti izginile. Po tem ko se je naveličal te zloglasne ženske jo je poročil z

NE ZBIRAJTE BOGASTVA
TEGA SVETA, KO NE VESTE
NE DNEVA NE URE . . .

njegovim bratranceom. Ona je svojemu možu vse povedala, to se reče o ropu, in Mačoh, ki se je ovadbe bal, je umoril bratrance.

Pozneje so ga zasačili in zaprljali, a baburo tudi, in proces se je s tem zaključil, da je Mačoh dobil 12 a babnic pa 2 leti ječe. Silno malo!

No, kakor smo že zgoraj omenili, se sedaj natoleuje, da je bržko ne Liebe od Mačoha dragocenosti kupil, in da je zna vse o ropu.

Za zunanje oglase ni odgovorni uredništvo ne upravljanstvo.

RODOVITNA ZEMLJA.

Ako nameravate kupiti kmetijo, kupite jo tam, kjer je zemlja najbolj rodotivna in se vam že v prvem letu plača.

Dokazano je, da v Marinette Co., Wisconsin, šenica, rž, ajda, ječmen, oves, koruza, krompir, mrva, sadje in posebno jabolka za najmanj 30% boljše obrodi kod v drugih državah Amerike. Tudi za živinorejo je ta kraj na jako dobrem glasu, radi dobrega zraka, pitne vode in tečne mrve.

Farme so oddaljene 3 do 10 milj od mesta Crivitz in leže ob deželnih cesti blizu železniške postaje. Letos lahko zemljo še kako poceni in pod zelo ugodnimi pogoji kupiti.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite osebno ali pismeno na

ADOLF MANTEL,

1836 Blue Island Ave. Chicago.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pičaj.

62—84 Fisk St., Tel. Canal 1405

Telefon: Canal 3014

NAZDAR!

SALOON

s kegljiščem

kjer točim vedenje svežo pivo in druge raznovrstne pičaje. Domäne vino. Unisce cigare. Potnikovi dobri meni čedna preno čista. Potrežem vsakemu točno in izbornico.

MARTIN FOTOKAR
1625 So. Center Ave., Chicago, Ill.

Cenik knjig, katere se dobe v zalogi "GLAS SVOBODE"

1809-1813 Loomis St., Chicago, Ill.

Ašker:

Nove poezije \$1.50

CANKARJEVI SPISI:

Gospa Judit75

Kralj na Betajnovi 1.00

Hiša Marije Pomočnice75

Hlapec Jernej75

Jakob Ruda50

Ob zori75

Vinjete75

Za narodov blagor75

Zgodbe iz doline, šent florjanske75

Za križen75

JURČIČEVI SPISI:

starega Slovence ali črtice iz mojega življenja, povest iz Napoleonovih časov, in dr.50

IV. zv. Tihotapec, Grad Rojnine, Klošterski žolnir50

V. zv. Hrč mestnega sodnika, Sin kmetskega cesarja50

VI. zv. Sosedov sin, Telečja pčenka in dr.50

VII. zv. Lepa Vida, Ivan Erarem Tatbenah50

IX. zv. Doktor Zober; Med dvema stoloma50

X. zv. Rokovnjači, zg. r. Šest parov klobas, Ženitev iz nevošljosti in dr.50

XI. zv. Tugomer, drama iz slov. življenja; Berite Novice; Veronika Deseniška.... .50

KERSNIKOV SPISI:

Agitator \$1.00

Berite Novice, Politični listki \$1.25

Ciklamen \$1.00

Gospod Janez, Kmettske slike i dr.\$2.00

Jara gospoda, Očetov greh \$1.00

Kritika, Komentar50

Lutrski ljudje, Testament \$1.00

Na Žerljah \$1.00

Rožnjin in Vrjaneko \$1.00

Zbrani spisi, (pesmi)50

Levstika spisi: Obsojenci \$1.00

Svoboda 10

Glas Svobode

(The Voice of Liberty)

WEEKLY

Published by M. V. KONDA & CO.
1809-1813 Loomis Street Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiseln list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHADA VSAKI PETEK

in velja

ZA AMERIKO:

Za celo leto.....\$2.00

za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO:

Za celo leto.....\$2.50

za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPIS IN POŠILJATVE JE

GLAS SVOBODE

1809-1813 LOOMIS STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembih bivališča prosimo naročnik

da nam natančno naznani poleg NOVEGA tudi

STARIS naslov.

231

PROSVITLJENO XX. STO-
LETJE.

V prosvitljenem dvajsetem stoletju se svetovne vlade in države, človeška družba in ves element počna s civilizacijo, kakorše baje na tej zemlji še ni bilo. Meščansko časopisje, v obče vsa literatura, učenjaki in zgodovinarji, politikarji in drugi veljaki kakor tudi škofje in njih služabniki vseh vrst povedi bombastično pripovedujejo da je to stoletje storilo končno robstvo in suženstvo.

V Ameriki slavimo Lincolna kot osvoboditelja črnih sužnjev. — V blaženi Avstriji slave leto 1848, ker v tem letu je bila odpravljena tlaka. Vsak narod, pa bodi še tako mal najde v zbirkah svoje zgodovine, da je tega in tega dne in leta bil storjen konec tlaki ali suženstvu.

Naša rimo-katoliška cerkev tud kaj rada kaže na afrikance, svoje tamnošnje misijone, ki so toliko dobrega storili in toliko črnih maličev osvobodili suženstvo. — Vsaka vladpa bodi cerkvena ali posvetna se junaško tolče po prsih kedar pride pogovor na odpravno robstvo, tlake ali suženstvu.

V tem prosvitljenem dvajsetem stoletju svobode (!) pa najdemo vse kaj družega kot svobodo. O svobodi sploh govora ni. Poglejte industrijskoga delavca sveta! Ali je on prost, svoboden? Ni — sužen je. Še slabši je kot sužen. In o tem smo že mnogo pisali in razlagali. Tisti delaveci, ki so razredno zavedni že vedo kako svoboden je delavec, oni že vedo kaj je moderni sužen in jim ni treba še posebej razlagati o tem modernem suženstvu.

Ne dolgo tega pripetil se je v Avstriji — naši mili, prosvitljeni Avstriji slučaj, ki je vreden, da ga omenimo, da bodo slovenski sinovi nadzadnjaške Avstrije vedeli, kako probujena je ta mila, piškava orehova vredna Avstrija.

Nek nedeljski časopis prinaša sledoč novico — povdarjamamo še enkrat — novico:

"Otroci prodani na javnem trgu:

Dunaj, 18. maja. Ob jezeru Konstans (Constance), ki leži med Švicero, Avstrijo in Nemčijo je lepo letovišče Friedrichshafen, katero turisti kaj radi obiščujejo. — Bilo je okoli velikonoči, ko ni bilo ravno toliko turistov, a vendar bilo jih je dovolj, da so na svoje oči gledali za XX. stoletje imponanten prizor, ki se je odgajal na glavnem trgu tega letovišča, kateri bi se dal primerjati arabskemu javnemu trgu s sužnjimi v Afriki. —

Slovenci v Ameriki stojimo v več taborih grožen eden drugemu: Sloga ne poznamo. Slovenska vjemnost nam je tujka in zato nas drugi narodi nočajo poznavi in sleherni rodoljub in rojak se takorečiči zgubljenega med tujim narodom.

Slovenci v Ameriki nimamo danes še ničesar (izvzemši par cerkev) da bi bili lahko ponosni. — 150,000 Slovencev, pa še nimamo lastnega slov. doma, nimamo nobenih bank, sploh ničesar, kar bi nas povzdignilo v vrste drugih narodov.

Imamo lepo število podpornih Jedenot in Zvez, ki pa vse konkurirojo med seboj. Zakaj?

Zakaj se te slovenske organizacije ne bližajo in skupno kaj dosežejo v prid naroda, ko je vendar načelo vseh skoro eno in isto, to je podpora. In če ima veroizpovedno vprašanje pri tem kaj opravka, iztrebite ga. Če ima politika kako vlogo pri podporni organizaciji, verjno! Podporne organizacije se naj ne vmesavajo v vero in ne v politiko. Služijo naj nepristransko svojemu namenu, ne ozirajo se na versko ali politično prepričanje, gojejo narodnost, vzajemnost, slogan in bratstvo.

Če to store vse slovenske podporne organizacije, napravijo s tem prvi korak do združenja. Pred nekaj leti je neki slovenski list v Ameriki sprožil misel za ustavitev slovenske sirotišnice

kolikor bi jih rabili, je bila cena istim precej visoka. Nek deček, 16 let star je vrgel \$62.50 (amer. vrednosti), ta je bil močan dovolj za sekiro, vile ali pa koso. Neka roba deklira je vrgla \$50.

Na drugi roki pa je bilo pretežno mnenje, da \$12.50 je precej visoka svota za slabotne, slabo hranjene dečke in deklice, ki so bili skupaj 11 let starci in bi morali še v solo hoditi, a vse eno jih lahko porabijo za gosje, svinjske ali pa celo kravje pastirčke.

Skupljen denar, po odbitku licitantnih (javno dražbenih) in potnik stroškov, katere si računi duhoven, gre staršem otrok, ki so ponajveč zasebniki v hribovjih slikovite Tirolske.

Ves ta biznes na otročjem sejmu, ki je že od nekdaj v navadi, je sedaj aranžiran od neke klerikalne družbe, zvane "Türoler Hu-tekinder Verein".

Da take prosvitljene države, kot so Avstrija in Nemčija ne odpravijo tega madeža srednjega veka v sedanjem prosvitljenem stoletju in da se takove spodatljalne kupčije vrše pod zaščito rimokatoliške duhovščine pač kaže kako daleč smo pririnili z našo civilizacijo. Še nekaj.

Vesela novica prihaja iz New Yorka in sicer iz boljših krogov, tam kjer je pes ali mačka več kot hlapce ali dekla, več kot vse drugo na svetu.

Devet prominentnih gospa je priredilo velikansko pojedino v Vanderbiltovem hotelu na čast svojim psom in mačkam. Psi, mačke in gospe, vse v draguljih in zlatini in svili, so sedeli pri eni in isti mizi.

In morda samo par sto korakov od tega inteligentnega prizora, bi lahko videl moče in žene in razigrane otroke pobirati ostanke jedil vržene na kup smetja.

In takih prizorov se ne manjka v tem prosvitljenem dvajsetem stoletju, o katerem pravijo, da smo prišli do najvišje točke civilizacije, ki jo je svet še kedaj poznal. Da, v tem probujenem stoletju, delavec, sužen priskrbi delavnar, sredstvo — in gospa naših gospodarjev ga troše na psihi in mačkah, med tem ko mi stradamo in hodimo skoro nagi po cesti.

ZA NARODNO KORIST.

Pod tem naslovom bomo od časa do časa prinašali razne članke in sugestije, oziroma ideje v prid naroda.

Vabimo tudi rodoljube zmožne pisana, da se poslužujejo tega prostora in v njem razlože svoje misli, ideje in načrte ter pišejo v korist slovenskega naroda v Ameriki.

Pri tem se ne bomo ozirali ne na politično in ne na versko prepričanje. Vsaka dobra ideja v korist naroda bo našla svoj primerek prostor v teh kolonah.

Slovenci v Ameriki stojimo v več taborih grožen eden drugemu: Sloga ne poznamo. Slovenska vjemnost nam je tujka in zato nas drugi narodi nočajo poznavi in sleherni rodoljub in rojak se takorečiči zgubljenega med tujim narodom.

Slovenci v Ameriki nimamo danes še ničesar (izvzemši par cerkev) da bi bili lahko ponosni. — 150,000 Slovencev, pa še nimamo lastnega slov. doma, nimamo nobenih bank, sploh ničesar, kar bi nas povzdignilo v vrste drugih narodov.

Imamo lepo število podpornih Jedenot in Zvez, ki pa vse konkurirojo med seboj. Zakaj?

Zakaj se te slovenske organizacije ne bližajo in skupno kaj dosežejo v prid naroda, ko je vendar načelo vseh skoro eno in isto, to je podpora. In če ima veroizpovedno vprašanje pri tem kaj opravka, iztrebite ga. Če ima politika kako vlogo pri podporni organizaciji, verjno!

Podporne organizacije se naj ne vmesavajo v vero in ne v politiko. Služijo naj nepristransko svojemu namenu, ne ozirajo se na versko ali politično prepričanje, gojejo narodnost, vzajemnost, slogan in bratstvo.

Če to store vse slovenske podporne organizacije, napravijo s tem prvi korak do združenja. Pred nekaj leti je neki slovenski list v Ameriki sprožil misel za ustavitev slovenske sirotišnice

in pri tem zaspal, namesto da bi vstrajal in tako v resnici nekaj koristnega storil.

Med nami Slovenci je veliko sirot in tak dom bi dobrodošel tem nesrečnim rojakom in rojakinjam. Ali ni 150,000 Slovencev v stanu vzdržati vsaj en tak skupen dom? In kaj porečete vi, razne Zvezze, Jednote in razna podpora samostojna društva, s skupnim članstvom v bližini 40,000, ki ste se zavezale bratsko podpirati se med seboj (to je med člani) in skrbeti za njih vdove in nedorastle otroke? Kaj porečete na to, ko še nobena ni ganila, da bi vkrnila nekaj za te sirote umrlih članov in nečlanov, narodnih bratov?

Prava teškoča bi bila za posamezne podporne organizacije vzdrževanje takega doma, toda z združeno močjo to težkočo prestanete. Vse Jednote in Zvezze v Ameriki naj bi skupno zgradile tak dom, sirotišnico ali sanitarij in ga skupno vzdrževalo. Par centov, katere bi vsak član plačal na leto v našem name nu se bi nobenemu poznašlo, a koristilo bi pa mnogim. Posmislite, koliko trpljenja, težav, gladu in takih neprilik bi prihrali sirotištu. Pomislite, koliko siroti bi osrečili in iztrgali iz žrela obupnosti.

Mi smo mnenja, da z združeno močjo bodo razne Jednote in Zvezze konečno prišle do tega zaključka in zgradile skupen sanitarij ali pa sirotišnico.

Kako bi se ta narodna naprava vzdrževala in podpirala prepusto drugim, posebno članom raznih podpornih organizacij in glavnim uradnikom.

To poletje bodo imele razne Jednote in Zvezze svoje konvencije in pripravili bi, da bi delegati na teh konvencijah o tej stvari vkreplali. Konvencije naj zvolijo poseben odbor, kateri se naj o ustvari sirotišnico ali sanitarij posvetuje z drugimi organizacijami in če potreba naj ima ta odbor pravico vdeležiti se konvencij drugih organizacij in se z odbori i stih v tej zadevi posvetuje, izdelata načrta in jih predloži celoskupnemu odboru v potrdilo. To je prav jednostaven način in bo imel dober, vse hvale vreden vseh.

Ali smemo pričakovati, da se bodo delegati prve redne konvencije S. D. P. in P. Družbe v Darraugh, Pa. poslali naenkrat devet novih in 1 staro narodnico. On nam piše, da je v večih hišah moral požreti marsikako brez slike, a ustrašil se ni in ko bolj so ga klestili, s toliko večjim veseljem jih je privezel na Glas Svobode.

Če hočete, da Glas Svobode izide v najkrajšem času dvakrat na teden pridobije novega narodnika — ne zgubite nobene priložnosti za agitacijo. Ko grete na društveno sejo, se prav gotovo srečate s takim članom, ki še ni narocen na list. Nagovorite ga in če se izgovarja, da ne pozna lista, da ima že druge slov. liste, ali kaj družega povejte mu, da mu boste prekrbeli eno številko da jo prečita in pregleda. Pošljite nam njegovo ime in naslov in mi mu bodemo poslali in iztis Glas Svobode na ogled. Par večerov po tem, ko prejmete list, obiščite ga, vprašajte ga kako se mu list dopade, in če se bo naročil. Prepričani smo, da na ta način boste pridobili marsikaterega novega narodnika. Isto

V slučaju da se sina ali hčer prestavi iz enega v drug kraj oziroma v drug zavod, se mora o tem starše oziroma varuh obvestiti in jih seznaniti z novim naslovom; če bi pa taka oseba še ne bila 21 let star, lahko takoj prestavo starši zabranijo.

Starši imajo vso pravico se s svojimi otroci privatno in tajno razgovarjati.

Vsi samostani morajo biti registrirani; vpisani morajo biti tudi vsi samostanski prebivalci v zapisnik, v katerem mora biti natančno zapisano ime in naslov, kateri tudi njih najbljžnjih sorodnikov, in natančna sveta, koliko je kateri v samostan dal in prinesel; ta zapisnik nadzoruje vestno in to H. M. nadzornik.

Kanonično, pravo rimokatoliške cerkve se mora v vseh slučajih podvredti civilnemu pravu Angleške vlade.

UPRAVNIŠKI PREDAL.

Ta teden smo ustavili list priljubljeno 30 naročnikom zato, ker niso naročnina ponovili, vkljub temu, da smo jih opomnili. Prihodnji teden bomo pa vstavili list še tistem, ki dolgujejo na naročnini in se niso zglasili. Vzrok smo že zadnjic povedali.

Na zasebna pisma, ki smo jih pisali vsem našim zastopnikom smo dobili lepo število povoljnih odgovorov in nekateri zastopniki so se potrudili in nabrali precej novih naročnikov.

Jos. Hauptman, naš zastopnik v Darraugh, Pa. je poslal naenkrat devet novih in 1 staro narodnico. On nam piše, da je v večih hišah moral požreti marsikako brez slike, a ustrašil se ni in ko bolj so ga klestili, s toliko večjim veseljem jih je privezel na Glas Svobode.

Če hočete, da Glas Svobode izide v najkrajšem času dvakrat na teden pridobije novega narodnika — ne zgubite nobene priložnosti za agitacijo. Ko grete na društveno sejo, se prav gotovo srečate s takim članom, ki še ni narocen na list. Nagovorite ga in če se izgovarja, da ne pozna lista, da ima že druge slov. liste, ali kaj družega povejte mu, da mu boste prekrbeli eno številko da jo prečita in pregleda. Pošljite nam njegovo ime in naslov in mi mu bodemo poslali in iztis Glas Svobode na ogled. Par večerov po tem, ko prejmete list, obiščite ga, vprašajte ga kako se mu list dopade, in če se bo naročil. Prepričani smo, da na ta način boste pridobili marsikaterega novega narodnika. Isto

Zadnji teden, kateri smo omenili, smo poslali nekaterim dolžnikom opomine, kar pa nekateri naročniki nečajo pravilno tolmačiti. Prejeli smo pismo od enega dolžnika, ki pošilja en dolar za zaostalo naročnino in zahteva, da mu lista več ne pošljamo, zato ker smo ga opominjali.

Kaj bi vi rekli na tako pismo? Ako ga ne bi opomnili in enostavno list vstavili in dolg drugim potom terjali bi se jezik, češ, da smo nesramni zato ker opominjam.

Še bog, ki je baje vsegamogoten, ni sveta vstvaril vsem povoljni, pa mislimo, da tudi mi, ki nismo bogovi ne moremo vseh zadovoljiti.

Hauptman in drugi. Poleg teh pi-sem smo prijeli tudi pisma od nekaterih zastopnikov, ki se nad na-mi jezijo, češ, da imajo vsi njihovi naročniki list plačan. Dobro! To vemo tudi mi, poleg tega pa tudi to, da je še mnogo rojakov v nji-hovi naselbini, ki še niso naročeni na Glas Svobode. Ali ne bi bilo vredno, da tiste obiščete in jih prepričate o lastnosti in principu Glas Svobode?

V današnji številki priobčujemo imena naših zastopnikov in prosimo rojake, da se v vseh slučajih obrnejo nanje in da jim gredo vselej in povsed na roke. Poglejte tudi, ako imamo v vaši naselbini kakega zastopnika, ako ga nima-mo in ako mislite, da imate dosti "korajže" za agitacijo, pišite nam dopisnicu in mi vam v obratno pošto damo vsa pojaznila in drugo tičoče se zastopništvu.

Pri pošiljati naročnine je najboljše da rabite papirnat denar, le znamke ali pa poštno nakaznico (money order). Ker smo že pri money ordrui naj še omenimo, da nekateri rojaki še danes ne vedo kako pošiljati poštno denarne nakaznice. Storite tako in vselej boste prav storili. Ko Vam poštar da po sprejem zneska "play" egele" (money order) oglejte si ga. Na money ordrui zapazite, da sta dva listka, ki sta predeljena

Slovensko Delavsko Podporno in Penzjsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

Društvo

Inkorp.

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.

PODPREDSEDNIK: Anton Ferber, Adamsburg, Pa.

TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.

ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.

BLAGAJNIK: Alojzij Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.

JAKOB GODETZ, Darragh, Pa.

SLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHUVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Družta in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA S. D. P. in P. D.

Še dobrih pet tednov imamo do naše konvencije — kratek čas in zato se požirimo v teh par tednih, da bomo pripravljeni in da ne bo moča po nepotrebni trtili na konvenciji. Cenjena društva prosim v imenu sedajnega glavnega odbora, da pošljemo svojega delegata na konvencijo ter ga pouči o stvareh, za katere društvo misli, da bi bile dobre in v korist Družbe, društva in članov. Tudi posamezni člani naj na društvenih rednih in izvanrednih sejah izrazijo svoja mnenja, kajti vsi ljudje vse vedo in prav gotovo se dode med društveniki taki člani, ki imajo povse dobre ideje, ki bi Družbi in članom veliko koristile, ako jih konvencija vresniči. Vsak naj pove svoje mnenje.

Posebno naj se društva izrazijo glede podpor. To bodo ene najvažnejših točk na konvenciji, ki vzamejo delegatom največ časa. Člani bi radi dobivali velike podpore za najnižji asesment in to je nekako načelo vsih podpornih organizacij, a čas pa je dokazal, da temu ni tako. Z zmernostjo se najdalj pride. Naša Družba je še-le v povoju in do sedaj ni imela priložnosti, da bi se razvila tako, kot smo v začetku pričakovali in zato moramo paziti, da na prvi redni konvenciji nepričansko ukrepamo v prid Družbe in članov.

Če v začetku dovolimo velike podpore za nizek ali prenizek asesment bomo morali kasneje podpotre znižati in asesment povišati. — Tako postopanje pa ne bi dajalo nobenega kredita ne konvenciji, ne glavnemu odboru in odvzame ob enem ugledu Družbi. Zato je najbolj pametno, da smo konservativni v tem oziru, to je da določimo primerne in nepritirane podpore za primeren, ne prenizek in ne previsok asesment.

Pozabite ne smemo penzjske podpore vdovam in otrokom vmrlih članov. Pri tem bo treba temeljito celo stvar preračunati in

NE ZAMENJAJTE! NE POZABITE!

DA JE

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

v Ljubljani, Prešernova ul. 3. Kranjsko

največja in najvarnejša slovenska hraničnica.

Prómeta koncem leta 1910

565.5 milijonov krov.

Stanje hraničnih vlog

41 milijonov krov.

Rezervni zaklad

1 milijon 200 tisoč krov.

OBRESTEJE PO 4 1/4% BREZ ODEBITKA

Za vloge jamči rezervni zaklad

hraničnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v

vrednosti 50 milijonov krov. Po-

slovanje nadzoruje

c. kr. deželna vlada.

Denar pošiljajte po pošti ali kaki **zanesljivi banki**. Pri banki zahtevate odločno, da se Vam pošije denar le na "Mestno hraničnico ljubljansko v Ljubljani" in ne v kako drugo manjvarno "špar-kaso". Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar.

SVOJ NASTOV NAM PIŠITE RAZLOČNO IN NATANČNO.

svetopisemskih zgodb so listine važne, ker prinašajo za njih razlagi zanesljiv ključ. V listinah so našli tudi ostanke staroorientalske pravljicne knjige, neko ljudsko pesnitev, ki je znana tudi v našem času pod naslovom "Zgodba Ahikvarjeva". Ta zgodba je obdelana tudi v tobitske knjige svedega pisma. "Zgodba Ahikvarja" je najstarejša ohranjena knjiga v svetovni literaturi. Le slučaj je, da se ne nahaja ta knjiga, katero imamo sedaj v prepisu iz 5. stoletja pr. Kr. r., med svetopisemskimi zgodbami. Sličnost izrekov Arhikvarja z izreki v svetem pismu, je dokazana. Ahikvar je bil minister asirskega kralja Sanheribra. Ko je zavladal Sanheribu sin Asfarhadon, je prišel Ahikvar v nemilost, ker ga je očrnil kraljev nečak Nadan. Ahikvar je bil obsojen na smrt. Ali uradnik, ki bi moral izvršiti sodbo, mu je prizanesel. Egiptovski farao je v celu Ahikvarjeve smrti, ki je pa v resnici še živ. Faraon pozove A-sarhadona, naj sezida v zraku palaco. Ako asirski kralj izvede to, tedaj bo dobival tri leta davek, ako se mu ne posreči zgraditi grad v zračne višave, potem mora plačevati asirski kralj faraonu davek. Noben izmed Asfarhadonovih svedovalcev ni znal izvesti naloga. Oni uradnik, ki bi bil moral usmriti Ahikvarja, prizna sedaj, da ta še živi. Pripeljejo ga in modri mož svetuje v tej sili. V zahvalju izroči kralj zlobnega Nadana. Ahikvar ukaže, naj zvežejo njenovega sovražnika in ga pretepejo. Potem ga zapre ob kruhu in vodi v temnico pri hišnem vhodu. Kolikorkrat je šel Ahikvar iz hiše ali se vrnil, je vselej Nadanu modro pridigoval. Pridige je zapisoval Ahikvarjev služabnik. Nadan se od same zlobe tako napljuje, da slednji — poči. Nauk te zgodbe je, da pogine zloben človek od srda nad modrostjo pravičnika. V današnjih političnih in znanstvenih bojih opazujemo dostikrat resnico tega nauka.

To vse da misliti. Opazjam e. društva, da deležatorem izroče pooblastila, podpisana od predstnika, tajnika in blagajnika; opremljena s društvenim pečatom, da se na konvenciji izkažejo, da ne bo nobenih sitnosti radi legitimacije. Ona društva pa, ki nikakor ne nameravajo poslati svojega delegata na konvencijo naj pa pošljemo pooblastilo, kakemu delegatu družega društva ali pa sedajnemu glavnemu odborniku in ob enem naj mu pismeno naznanijo svoje želje oziroma načrte.

S bratskim pozdravom
Jos. Hauptman.

NAJSTAREJŠA KNJIGA NA SVETU.

V poletnem času l. 1907. so našli v Elephantine, trdnjavu ob južni meji Egipta, večje število papyrusov, ki so bili popisani z eraričnimi (narečje, ki je sorodno hebrejskini) pismenimi znaki. Spoznali so v njih listine in literarne fragmente neke židovske vojaške kolonije iz 5. stoletja pr. Kr. r. v dobi perzijske vlade. Poleg tega so našli zelo mnogo zapiskov na čepinjah. Papyrusi so bili zelo dragi, zato so uporabljalni za pisnine, ki jih je bilo težko sestaviti v celoto. Mnogo važnega in velikega nudijo sestavljeni papyrusi.

Papyrusi, ki so bili po vsebinu najvažnejši, so razpadli pri izkopavanju v prah. Vendar se je posrečilo človeški bistromnosti in spretnosti učenjakov, da so razpadle kosce sestavili v celoto. — Mnogo važnega in velikega nudijo sestavljeni papyrusi.

Vsebina listin popelje neposredno v odločilne verske boje in izpremembe Židov. Tudi za ocenitev

tisti, ki so večji računstva najstvar preračunijo, popišejo svoje ideje in jih poslejo direktno na glavnji urad. Ta pisma bodo prečitana na konvenciji in vsebina vzetna v poštovanju. Pri penzijah bo treba preračuniti koliko smrtnih slučajev bo primeroma prišlo na leto, koliko penzije se bi lahko splačevalo in za koliko dobo, v kakih obrokih se naj izplačuje itd.

To vse da misliti.

Opozjam e. društva, da deležatorem izroče pooblastila, podpisana od predstnika, tajnika in blagajnika; opremljena s društvenim pečatom, da se na konvenciji izkažejo, da ne bo nobenih sitnosti radi legitimacije. Ona društva pa, ki nikakor ne nameravajo poslati svojega delegata na konvencijo naj pa pošljemo pooblastilo, kakemu delegatu družega društva ali pa sedajnemu glavnemu odborniku in ob enem naj mu pismeno naznanijo svoje želje oziroma načrte.

S bratskim pozdravom
Jos. Hauptman.

NAJSTAREJŠA KNJIGA NA SVETU.

Mnogo važnejši nego stara orientalska pravljica so politični odloki in vloge, ki so prišli sedaj na dan. Židovska občina v Elephantine so tvorili vojaki-najemniki, katerih je bilo 600—800. V teh listinah niso ohranjeni le sledovi starejše židovske ljudske vere, listine razjasnjujejo tudi, kakšni upli so porodili ono mlajšo židovsko postavodajo, katero sta razglasila Ezra in Nehemia, in ki je veljal včetve kar 2000 let kot "božje razdetje".

Ko so prišli Izraelci okolo l. 1400. pred Kr. r. iz puščave na vzhodu v Palestino, so častili boga Jahve, ki je prebival prvotno na nekem vulkanu vzhodno od arabskega zaliva. Bil je bog ognjenikov izbruhov, ljubosumni, hitro dražljivi bog svetopisemskih zgodb, ki se je prikazoval še posebno kot "kadeča se peč in ognjava baklja". Povsod je imel altarje na katerih so mu darovali, v vsakem okraju, na vsakem holmu, pod vsakim zelenim drevesom. In nikar ni bil edini bog, kakor nastopa v poznejših postavah. Sledove te ljudske vere, ki se je ohranila v oddaljenih židovskih naselbinah bolj čisto nego v Jeruzalemu, kjer so valovili neposredno verski boji, zasledimo v svetem pismu na mnogih mestih. Pri židih iz 5. stoletja najdemo to ljudsko vero, kakor je obstajalo okolo l. 650. pod vladom Psammethika I. v Egiptu, ko so prišli židovski vojaki v Egit v Elephantine. Židovska zakonodaja iz leta 621. ni prav nič zadela Židov v Elephantine, ravno tako tudi ne zaključene reforme Ezrove in Nehemijeve pod perzijsko vladom. Postava iz l. 621. je na ljubo edinje svetišča boga Jahve v Jeruzalemu odpravila vse ostala svetišča, in pokončila vse vidne znake češčenja. Žid je v Elephantine so kljub temu obdržal svoje svetišča, katero so jim egipčanski vojaki l. 410. podrl. Večkrat so potem prosili cesarjevoga namestnika v Judeji, naj jim dovoli zgraditi novo svetišče, kljub postavi Ezrovi in Nehemijevi. Ena izmed teh vlog iz leta 407. je ohranjena v najdenih papyrusih. — Še l. 419. niso židje v Elephantine verovali v enega boga. Iz tega

časa je namreč ohranjena davčna lista, iz katere je razvidno, da se je nabranca vsota porabila za svetišče bogu Jahve in dvema boginjam. Mnogočasno je bilo torej v tej vojaški koloniji v navadi, čeprav je bila strogo upeljana od 30. oktobra 445 dalje Ezrova zakonodajna knjiga. Bogati babilonski židje so dobili l. 458. dovoljenje od perzijskega kralja Artaksesa I., da je smel duhovnik Ezra upeljati svojo zakonodajno knjigo v Judeji in Jeruzalemu. To dovoljenje jih je bilo mnogo denarja. Ko je Nehemia postal cesarjev namestnik v Judeji, se je uveljavilo Ezrovo zakonodajstvo, in od tega časa dalje je nastopila duhovska vlada. Preje so bili duhovniki brezplivni. Polna svetloba žgodovinskih dejstev osvetljuje nauk, ki je razmerno še mlado, osebno delo enega človeka, ki pa se tolmači po šolah in vernikom kot božje razdetje.

Nerazjasnjeno je bilo do sedaj,

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO iz NEW YORKA:

Kaiser Franz Josef I. 15. junija 1912. Deviška(prva) vožnja iz New Yorka. Oceania 22. maja Martha Washington 25. maja Laura 1. junija 1912 Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljih so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljubna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,
2 Washington St.,
New York, N. Y.

GLAVNI ZASTOP
ZA AMERIKO

**Nove pomladne in poletne,
modne obleke za može in
dečke.**

**Najboljše blago dobite za
najnižjo ceno, če
kupite pri**

**THE ATLAS
CLOTHING CO.**

JELINEK in MAYER, imitela.

Vogal Blue Island Ave in 18ta cesta.

Odprt vsak večer, izvzemši sredo in petek do 9 ure.

Odprt v nedeljo dopoludne.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—8.30 ure večer.

V lekarni P. Platt,

814 Ashland Ave.: od 4.—5. popoludne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.
DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte

tojorje Slovana v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaja pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoris gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

DOPISI.

DENARNI SLOVENSKI ZAVODI.

Spisal J. M.

Tudi mene je dregnilo v probubo debatiranje o rezervnem fondu, o katerem se toliko piše v vseh na prednih slovenskih listih.

Ker pa nisem ud S. N. P. Jednote, nimam pravice se vmešavati v njih razmre, teden sem se namenil le nekoliko opisati moje ideje v razsodbo drugih bratov Slovencev; — in sicer kako bi bilo mogoče priti do kmetijstva, denarnega zavoda in zadružne trgovine ob enem, v prid eni ali več Jednot skupaj; — kar želim, da bi se enkrat zgodi, ker v slogi je moč.

Podstava ali temelj temu vsemu, naj bi bilo kmetijstvo. Moje mnenje je, da se kupi en tisoč ali več akrov zemlje v takem kraju, kjer je podnebje slično podnebju v starem kraju, in pa kolikor možno blizu prometa.

Kupljeno zemljišče se da razdeliti na več enakih kosov; recimo po 40 akrov skupaj, in v najbolj primerenem kraju se pusti 40 ali 80 akrov zemlje, za gradbo šole in družil potrebnih poslopij. Ta zemlja naj bi se razdelila na lote in se dala vsakemu kupcu zemljišča po ena lota; recimo če kupi oseba 40 akrov zemlje, dobi eno loto povrh zastonj. Da me čitatelj bolje razumii, bom tu mojo misel podrobnejne obrazložil.

Ako bi bilo puščeno 40 akrov zemlje, kjer bi stala šola in drugo; med tem trg, kamor kmet pridelje svoje pridelke, potem zopet trgovce, ki bi si naredili svoje hiše, oziroma prodajalne na omenjenih lotah, da bi odprli raznovrstne trgovine, kar bi bilo potrebno, (ker eden sam nemore biti vse.)

Sedaj pa najtežja točka, in to je denar: Kje ga vzeti? To je važno vprašanje; ampak zložno in strajno delovati, in prodere se še take ovire in to tembolj, ker po mojem mnenju in ideji pri tej nemore nihče nič izgubiti. Zemlja je najtrdnejša banka na svetu.

Misel mi se zbuja, da bi bilo dobro našim rojakom, kateri imajo denar, začeti kaj tacega, raje bi pa videl, da se tega poprime narodno podjetje, — in to so naše Jednote, in sicer posamezno ali skupno, kamor sem že popred omenil:

Vzemimo naše napredne Jednote: S. N. P. J., S. S. P. Z., S. D. P. Z. in druge z približno 15,000 članimi. Naj vsak teh članov žrtvuje po en dolar, kar bi znašalo 15,000 dollarjev, katera svota se naloži za nedolčen čas v trdno stoječi denarni zavod.

Prepričan sem, da ako bi se kupilo en tisoč akrov zemlje, ali pa več, — kolikor več tem boljše, — dobi se tista v gotovih krajih od 5 do 10 dolarjev aker. Da bo pa bolj razumljivo in manj pisana, vzel bom v račun samo tisoč akrov, katere bi se kupilo na primer po \$6.00 aker, kar bi stalo, to je tisoč akrov, šest tisoč dolarjev; stroški za merjenje — če bi bilo isto potrebno, — naj bo en tisoč dolarjev, skupaj \$7000. Razdeliti tisoč akrov po 40 akrov je 25 krat 40 akrov, kar pomeni 23 kmetov in prostor 80 akrov za šolo, trgovino in drugo poslopje ter stanovanje.

Sedaj si pa oglejmo prodajo zemljišča: Cena na aker naj bi bila 9 dolarjev, ali pa 10; jaz bom računal po 10 dol., kar je za 40 akrov \$400, in 23 krat 400 je \$9,200. Ker so pa Slovenci sploh bolj revni, nimajo gotovine, naj bi vsak kupec plačal na kupnino takoj \$100, ostalo pa na mesece ali leta, z 6% obresti za ostali dolg, in sicer bi se morali obresti plačevati za pol ali pa celo leto naprej.

To bi bil lep napredok in pa lep dohodek, namreč \$2300 takoj gotovega denarja in \$414 obresti prvo leto, tedaj skupaj \$2714. In tako vsako leto, na kateri način bi bil denar boljše naložen, kot v bankah, bila bi boljša pomoč marsikateremu rojaku in pa diká Jednot.

Na tistih 80 akrov zemlje bi si Slovenci lahko ustanovili denarni zavod, mlekarino (creamy) in več drugih koristnih podjetij; skupno bi ložje drug drugemu pomagali, orodje in druge potrebnne

stvari lahko kupili za polovično ceno.

In kar je silno važno je to, ko naši nasledniki, otroci, nebodo pozabili nam milega Slovenskega jezika. Bili bi svoji med svojimi. In jednak bi se lahko vpeljalo v več krajih ter prepričan sem, da bi tudi uspevalo.

Zatorej dragi rojaki, če je moja ideja dobra, teda dajmo tudi kaj začeti; da ne bo samo ideja ostala, marveč da bomo imeli tudi kaj pokazat. Posebno vi odborniki Jednot: bodite voditelji, trdnežnačaj in svet videl bo, da tudi Slovenec ni tako za nič, kakor nas drugi — in včasih še sami imenujemo.

Pueblo, Colo.

Slovencem v Jolietu: Ne bo dolgo tega, ko bo po železnici pridrala pueblska Gorila da se nastani v Jolietu. Zadne dni aprila je bila razprodaja pohištva in sem se tudi jaz tja podal, ker moram povsod zraven biti kot deseti brat. Pohištvena razprodaja, je bila dokaj dobra, ali na vsezadnjem so prišle na vrsto štiri muke, a žalibog pri teh ni bilo srče. Vse štiri muke je moral dati za 5 centov; ena je, to je ta stara je bila prodana za 2c, ostale 3 pa po 1c. Obžalujem, ti nerodno teslo, ker nisi imel več srče pri mukah, pa tudi rad vidim, da pobrede svoja šila in kopita iz Pueblo, da ne boš več od hiše do hiše beričil za pueblskega bradača. Če bi bil še par let tukaj, bi si bil obrabil noge do kolen za nikoli polno farško bisago. Tudi naš milostljivi "gospud" zgubijo s teboj dobro ovčico.

Mislim, da ga bodo dobro sprejeli Slovenci v Jolietu ter si ga pošteno ogledali. Toliko jim pa svetujem, da mu ne dajo posla v svetisku, kajti preveč bi jih odiral ter nos posvečenemu pastirju. — Jaz bi sam rad videl, da opusti to delo in ne lomi več svojih grešnih kosti po hišah, kakor pravi Pavliha št. 2, in pusti pri miru naš delavski list. Boljše bi bilo, da se sam naročiš na izobraževalni list Glas Svobode, da se kaj naučiš, saj zabit nisi, samo izobrazbe ti je treba, kar pa nemoreš dobiti pri černosuških, kamor se najrajsi zaletavaš.

Pozdravljam vse zavedne delavce in delavke. Zvest prijatelj.

Dunlo, Pa.

Zmerom se kaj novega zgodi v našej naselbini, a vendar se malo očuje na nas, kajti vsi smo nekako počasni poročevalci.

Prva nova vest, katero z veseljem poročam je, da bomo tudi pri nas zgradili Slovenski dom, ki bo lastnina vseh prispevateljev denarja. V ta namen se prav pridelo agitacija med rojaki in tudi nabiratelji so že izvoljeni, koji bodo tudi druge naselbine obiskali.

Vsa nabiralec se bode izkazal s pečatom, ki ga tudi dobimo. Rojaki so naprošeni, da nabiralec gredo na roko, ter se odbor zahvaljuje že vnaprej za vsak dar ali pa posojilo.

Zemljišče, kjer se bode gradili Slovenski dom, je že kupljeno. Društvo "Deklica" št. 70 S. P. Z. je imelo 4. maja zabavni večer. Da je omenjeno društvo priljubljeno pri vseh tukajšnjih rojaki in rojakinjah je dokaz to, ker je v društvu blagajni ostalo čistega dobička okoli 70 dolarjev, kar je pač lepa svota za mlado društvo.

Vsem rojakom in rojakinjam, ki so zabavni večer posetili se toplo zahvaljujem za njih prijazno so delovanje, posebno pa še vodji licitacije, kateri je tako izborni prodal steklenico vina in drugim darovateljem raznih stvari, za kar je bil srečolov, ki se je dobro obnesel.

Pri tej priliki vladno vabim k pristopu v dokaj dobro vsevajče društvo. Bolje je če se človek ob času preskrbi, kot pa potem, ko je zamujeno, kadar leži pobit ali bolan v postelji in tarna da nima pomoči. Zdrav človek ima obilo prijateljev, toda kadar ga usoda zadene, se ga vsak ogiblje, ga nima nikdo v mari še zanikrneža ga imenujejo ljudje, ako ni v nobenem društvu.

Torej, čemu bi se dal obkladati s takimi priimki, ko je vendar pri lika za pristopiti v društvo.

Društvo "Deklica" daje 8 dol. tedenske podpore ter \$500.00 umrtnino in to vse za mali asesment, ki ga plačuje član S. S. P. Zvez.

Kdor hoče pristopiti, naj pride na sejo, ki je vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu Ivan Dolezu št. 141.

Pozdrav Louis Strle.

East Helena, Mont.

Prosim malo prostora v priljubljenem listu Glas Svobode, da malo opisem to malo naselbino. — Z delom gre bolj slab v tukajšnji rudotoplilici in ne svetujem rojakom sem za delom hoditi.

Delavski praznik prvega maja smo bolj mirno praznovali. Na društvenem polju tudi dobro nadpredujemo; imamo štiri moška in dva ženska društva.

Dne četrtega maja je pretrgala nit življenja našemu bratu Josipu Rebravič, ki je pripadal k društvu "Jutranja Zvezda" Hrvatske Zadrnice. Tu zapušča žaljučo se stro in dva brata. Om je bil priljubljen med tukajšnjimi rojaki in je bil dober član svojega društva; star je bil 27 let.

Pogreb se je vršil dne 7. maja ob deseti uri dopoldne, katerega sta se udeležila društva "Jutranja Zvezda" in društvo "sv. Ciril in Metoda" K. S. K. J., ki sta se sedala pred hišo žalosti ter sprejima krsto v cerkev in od tod na pokopališče.

Pri tej priliki se nam je nekaj nenačadnega pripetilo. Predno se je pogrebni obred pričel, poklicaj je duhovnik odbore tukajšnjih društev v cerkev ter zahteval, da se, predno pogrebne obrede dovrši, podpišejo, da bodo člani po 50c vsaki mesec prispevali za farško bisago, (ki nima dna). Seveda, odborniki so zahtevo odklonili, če da ne podpišejo teh prispevkov.

Duhovnik je odklonil spremitev umrelga k zadnjemu počitku in tudi zastave društva "Jutranja Zvezda", ki je bila spravljena v cerkvi ni pustil iz cerkve vzeti, tako da so jo morali s silo odnesti in to temveč ker je zastava last društva.

Odbor je vprašal sestro umrelga, kako ga hočejo pokopati, a ona je rekla, naj ga društvo spravi v pokopališče in tam pokopajo brez duhovnika; — kar se je tudi zgodilo.

Ko smo na pokopališče dospeli, so postavili rakev ob grob in predsednik dr. Jut. Zvezda" Fr. Panian je imel vsakemu v sre segačoč nagrobeni govor in potem so rakev v grob položili. Bodи mu zemlja lahka v daljni tujini!

Pogreb je bil veličasten in veden, se ga je ljudstva brez številna v druge društvene in politične organizacije, ki so načeli pokopališče in tam pokopajo brez duhovnika; — kar se je tudi zgodilo.

Ko smo na pokopališče dospeli, so postavili rakev ob grob in predsednik dr. Jut. Zvezda" Fr. Panian je imel vsakemu v sre segačoč nagrobeni govor in potem so rakev v grob položili. Bodи mu zemlja lahka v daljni tujini!

Na naprednem in svobodomiselnem polju smo en korak napredovali, ker smo rojaka — člana pokopali brez intervencije duhovnika. In povrh vsega smo za \$25 na boljšem, katero svoto je duhovnik navadno jemal od pogrebov.

Od sedaj naprej bomo vsakega mreža svobodno-narodno pokopali. — Baš pri tem pogrebu so se ljudem odprle oči in izprevideli so, da rimske hlapci delači samo za denar, ker denar je njihov bog!

Le tako naprej, ker v slogi je moč! Če se pa bo kdo oglasil, bodem pa več odgovorila.

Pozdravljam vse svobodomiselne rojake in rojakinje širom Amerike! Mary Štrajner.

St. Mary's Hospital, La Salle, Ill.

Boril sem se več kot 2 meseca z bolezni v uhi — "Neuralgia". Rabil sem vse vrste zdravila; toda vse zastonj, nič mi ni pomagalo, kakor v časi, da je bolezen prenehala za nekaj časa. Na en način je prenehala na drug se je pa nadaljevala. Ko sem uvidel, da je bolezen močnejša nego jaz, sem si predstavil — živeti ali pa umrijeti, eno mora biti.

Dobil sem specialistka Nyswander, kateri je bival pred 8 leti v Chicagi. A sedaj je v La Salle, Ill. Dotičeni mi je svetoval, da je potrebnost operacija; a njegovega mnenja bil sem že sam.

Za operacijo smo se pripravili 14. maja točno ob 4. uri popoldan, pri kateri so bili navzoči Mat. Komp, Anton Mežnarich in Ign. Erčul. Vsem trem se za njihovo

sočutje do mene najtoplejše zahvalim. Člani dr. št. 3 in dr. 59 v De Pue, Ill., mi pa naj oprostijo, ker jim nisem naznal glede operacije, pa to samo radi moje so proge, ker ko bi se operacija imenovala, ona bi s tem imela velik strah in razburjenost. Tako se je pa vse vršilo brez strahu, in danes se že nekoliko boljše počutim.

Koliko časa se budem nahajjal v bolnišnici, za sedaj nemorem povediti. Pozdrav!

Dan. Badovinac.

ZASTOPNIKI "GLAS SVOBODE".

ARKANSAS.

Za Forth Smith: J. Zajo.

CALIFORNIA.

Za San Francisco: A. Serjak.

COLORADO.

Za Denver: E. Gorše.

Za Somerset: K. Grušovnik.

Za Pueblo: M. Kočevar, B. Kirn.

M. Javornik in F. Stupar.

Za Leadville: J. Sejan in L. Slack.

ILLINOIS.

Za Chicago: Victor S. Skubic.

Za De Pue: D. Badovinac.

Za La Salle: M. Briges in M. Hribnik.

INDIANA.

Za Waukegan: J. Gantar.

Za Joliet: F. Skole.

Za So. Chicago: F. Klobučar.

Za Bereton: I. Petje.

Za Springfield: A. Pešek.

Za Pullman: J. Tisol.

Za Witt: D. Senuškar.

Za Livingston: A. Zupan.

Za Edwardsville: J. Deželak.

IOWA.

Za Buxton: J. Palčič.

INDIANA.

Za Clinton: J. Albrecht.

Za Indianapolis: A. Ivančič.

KANSAS.

Za Frontenac: J. Kolar.

Za Pittsburgh in okolico: A. Lipšek.

Za Mulbery: J. Leške.

Za Girard in Franklin: J. Žabkar; J. Žager.

Za Columbus: J. Zakrašek.

RAZNO IN DRUGO

Kranjsko.

Zgradba belokranjske železnice. Zdaj so začeli z zgradbo te železnice tudi prav pri izhodišču iste. Nad cesto bodo odkopali velik hrib in porabili material za nasip tam, kjer se bo Dolanska železnica neposredno podaljšala, oziroma kjer bo prešla v Belokranjsko. Tu so nameravali napraviti prvotno ozek nasip za enostransko železnicu, potem so pa razširili profile tako, da bodo napravili dvotirno železnicu. Tudi predora bodo bojda napravili dva, ki bosta imela skupen vhod. Izhod bo imel pa eden pod Serdeščevom vilo, drugi pa za novo gimnazijo zadaj. Prvi bo namenjen belokranjski železnici, drugi pa transverzalki, ki bo tekla preko Rogačeve in Brežice v Novo mesto.

Smrt na cesti. Dne 23. aprila t. l. je prišel okoli polnega neznan mož, menda berač, v Novo mesto, odkoder se je podal brez odloga v Kandijo. Ko je pa prišel pred hišo Jakoba Gričarja, se je nenadoma zgrudil na tla in je umrl. Podomače Miklavčevka je sicer pritekla na pomoč in ga močila z vodo in polivala, toda ves trud je bil zastonj. Prepeljali so ga v mrtvajnico v Šmihel, kjer so ga razteleseli in dognali, da je umrl vsled možganske kapi. Mož je bil okoli 70 let star in nekoliko napit. Tega še do danes ne ve nihče, kdo je bil in odkod.

Samomor v idrijskem rudniku. Ko so 30. m. m. opoldne zapuščali rudarji delo, se je rudar Ivan Rijavec iz Spodnjega Idrije št. 70 ločil od tovarisev, z opazko, da je posabil spraviti lopato in se vrnil na kraj dela. Tu pa se je obesil za hlačni pas na lestvo. Ker ga do popoldne ni bilo domov, ga je prišel oče iskat v Idrijo. Podali so se v jamo in tu je ruder Erjavec našel Rijaveca obešenega. Sneli so ga hitro in poklicali rudniškega zdravnika dr. Papeža, ki je prišel takoj na lice mesta, a mogel le konstatirati smrt. Nesrečnika so spravili iz jame in premesili na idrijsko pokopališče. Kaj je gnalo Rijaveca, ki je bil šele 21 let star, v smrt, ni znano. Domnevajo, da se mu je omračil um, ker duševno ni bil vedno pri trdnem zdravju. To je v idrijskem rudniku prvi slučaj samomora, v Idriji pa letos že tretji.

Preselitev kandijske pošte. — Kandijanci so se s pl. Šukljetom in Stemburjem na celu silno potezali za lastno pošto v Kandiji, ki so jo končno tudi dobili. Nastanili pa so jo v nizek, mračen in vlažen lokal, ki je povrhu tega še precej premajhen. Sliši se zdaj, da misli poštna uprava Kandijancev vzeti pošto in jo premestiti v Šmihel, kjer se je bila pred kratkim ustanovila tudi nova orozniška postaja. Potem bo pa zopet v našem kandijskem Izraelu jok in stok. Toda kaj, v Kandiji bi radi imeli vse: železnicu, pošto, vodovod, sejne itd., ne storijo in ne žrtvujejo pa skoraj nič.

Poskušen rop v novomeški okolici. Dne 31. marca t. l. je imela v Novem mestu opravka Ana Perše iz Brezovice pri Šmarjeti. Ko se je vračala proti večeru domov, sta jo ustavila na potu proti Otočcu dva neznana moška, rekoč: "Baba, kar sem nama daj, kar imas, ali pa tvoja smrt." Perše je začela vsa prestrašena klicati na pomoc. Res sta takoj pritekla od nekog dva domaćina, ki jih pa Perše ni spoznala. Vsled hitre pomoči, sta se prestrašila napadale in sta pohegnili v bližnji gozd. Napadala sta bila črnih obrazov in črnih las, kakor so Makedoneci, sta bila oblečena v sivo obliko, na nogah sta imela opanke, čez pas pa širok zelen pas. Stara sta bila okoli 35 let in je imel eden črno polno brado. Sumi se, da sta napadale najbrže prišla v Novo mesto k zgradbi nove železnice, pa nista dobila dela in se skušata zdaj preživeti kakor vesta in znata.

Štajersko.

Mariborska policija ima pred drugimi — v tem jo dosega le še ptujska — to prednost, da je nikdar ni tam, kjer bi morala biti. V noči 1. maja je prišlo do pretepa v zlovezčem starem parku, pričemur je bil neki zidar tako ob-

delan, da so ga morali nesti z "bojišča". O stražniku seveda ni bilo duha ne sluga.

Iz Rajhenburga. Franc Bobek toči v svojem vinotoču pod vejo v Preslošolu nad Rajhenburgom menda nekoliko pretežko vino. 28. aprila sta se namreč tam sprla in do krvavega stepla posestnik Fr. Mešiček iz Leskovec in delavec Martin Kink iz Dovškega, Kink je Mešička z nožem takoj težko ranil, da je ranjene drugi dan v krški bolnišnici umrl. Orožniki so že odgnali Kinka v zapor.

Koroško.

Zaklad grafita. V okolici Motnice je našel kmet Jernej Engl zaklad grafita. Preiskava je dogna- la 50% grafita. Naznani je svobodno izsledovanje rude.

Umrl je najstarejši mož v Lavnatinski dolini in sicer kovač Šimon Vabič iz Šentlenartiske okolice. Dočkal je starost 94 let.

Draga zabava. Trgovec s pre-mogom, Anton B. v Beljaku, si je privoščil za majnik veselo noč, ki je pognal v spremstvu 19letne vlačuge Marije Aichernikove v njenega ljubimca, sina nekega beljaškega gostilničarja. Mož jih je vozil celo noč iz gostilne v gostilno in v kavarno, tako dolgo, da je obležal zjutraj na cesti, kjer so ga našli delavec, ki so šli zjutraj na delo. Ko je preiskal žepe, je dogmal, da mu manjka 240 K. Sina dotičnega gostilničarja so takoj aretilrali in našli pri njem bankovec za sto kron, o katerem ni vedel od kod da ga ima. Aichernikova pa je izginila. Aretirani so krivec je izpovedal, da je Aichernikova v nočnih urah segla mečnu v intimnem prijateljstvu v žep in mu izmaknila denarnico, ki je vsebovala 240 kron. Bankovec za sto kron je dala svojemu mlademu ljubimu, nakar je pustila oba na cedilu in s 140 K izginila.

Primorsko.

Špionaže je obtožen mladi Žid Henrik Steiner, rojen v Gradeu, pristojen na Ogrsko. Prodajal je razne reči. Prodati je hotel tudi v vojašnici v Krminu. Prav rad se vozi na biciklu. Ker je bil na meji in je imel ravno čas, si je najel bicikelj in se peljal malec čez mejo. Ko se je vrnih, je šel med vojake prodajat svojo rob. Pri tem pa je spraševal nekega podčastnika oddelka kolesarjev o kolesih, koliko so težka itd. To je zadoščalo, da so ga prijeli ter osumili špionaže. Dva meseca je bil v preiskovalnem zaporu. Slednji se je vrnila razprava. — Kakor je bilo pričakovati, je sodni dvor Steinerja oprostil obtože, toda državno pravdinstvo vloži ničnostno pritožbo in Steiner je še vedno v skrivnosti.

Preselitev kandijske pošte. — Kandijanci so se s pl. Šukljetom in Stemburjem na celu silno potezali za lastno pošto v Kandiji, ki so jo končno tudi dobili. Nastanili pa so jo v nizek, mračen in vlažen lokal, ki je povrhu tega še precej premajhen. Sliši se zdaj, da misli poštna uprava Kandijancev vzeti pošto in jo premestiti v Šmihel, kjer se je bila pred kratkim ustanovila tudi nova orozniška postaja. Potem bo pa zopet v našem kandijskem Izraelu jok in stok. Toda kaj, v Kandiji bi radi imeli vse: železnicu, pošto, vodovod, sejne itd., ne storijo in ne žrtvujejo pa skoraj nič.

Skesan ubežnik. V Trst so pripeljali vojaškega ubežnika z vojne ladje cesar Maks mornarja Ottona Hallerja. Haller je pobegnil aprila meseca, je prepotoval na begu Črno goro Bolgarijo, Turčijo in Grško. V Pireju se je javil sam avstrijskemu konzulatu.

Spoljenje "Gablonz". Dne 3. t. m. so spustili v tržaški ladje-delnici nov Lloydov parnik "Gablonz", ki je dosedaj eden največjih parnikov družbe bode oskrboval osebni in brzotovorni promet med Trstom in Bom-bayem.

Nesreča v pristanišču v Opatiji. Parnik "Pola" last ogrske plovne družbe je trčil v pristanišču v Opatiji v neko jadrnico. Jadrnica je dobila take poškodbe pri sunku, da se je takoj potopila. Moštvo 5 mož so rešili.

Samomor samostanske učiteljice. Na Reki se je zastrupila z lisorom bivša samostanska učiteljica za klavir v benediktinskem samostanu Marija Schmoelzer iz Ljubljane. Pravijo, da je izvršila samomor zaradi smrti njene najboljše prijateljice neke nune, ki je bila tudi v benediktinskem samostanu. Ta samomor je povzročil v vseh krogih na Reki veliko zanimalje.

Aretiran trgovec dekleti. Tržaški policiji se je posrečilo, da je prijela v Buenos Airesu zloglasnega in razvpitega trgocea z dekleti, Dickenfadena. Odpeljal je veliko domačih deklet iz Primorskega, Koroškega, Štajerskega in Hrvaške, presleprivši jih z raznimi obljubami, preko Trsta v Ameriko. —

Zaradi dote. Dne 1. maja je prišla v Trst k svoji materi 20letna Ana Špilarjeva iz Kontovelja in je zahtevala od nje svojo doto v znesku 100 K, ki jo ji je določil njen pokojni oče v oporoki. Ker ji mati denarja ni hotela izplačati, češ, da je dekle še mlađeletno — poleg tega silno zapravljo in lahkomiseljno — je Špilarjeva napadla mater in jo začela daviti. Bila je tako divja, da bi bila gotova mater umorila, če ne bi bili prisli pravočasno sosedi, ki so matere rešili in sirovo hčer oddali policiji, odkoder so jo odpeljali na sodišče.

Vojaski begunci. Iz Krmina je pobegnil čez mejo Emil Clement, vojak 20. lovskoga bataljona. Pobegnil je sedaj že tretjič. Pobegnil je iz Celovec ob 4. domobranskega polka vojak Jos. Kunc, seveda tudi v Italijo.

Peklenski stroj. Dne 3. januarja je dobil posestnik Josip Kočevvar iz Kastele pri Dolini po pošti mal leseni zaboj, na katerem je bilo označeno, da vsebuje semena. Ko je Kočevvar, ki je bil presenečen, kako pride on do tega, da dobri semena iz Boršta, v navzočnosti svoje družine, zagonet zaboljel po odprtih, se je zaboj po odstranitvi pokrova razpletel in visok plamen se je dvignil med silnim pokom do stropa. Poškodovan je bil Josip Kočevvar, njegov brat, žena in otroka Karolina in Josip. Vsi so dobili več ali manj težke poškodbe in nevarne opeklne po obrazu, po rokah in po zgornjem delu života. Dolgo so iskali kriveca pošljalec in končno aretilrali nekega 31letnega zidarja Jurija Krmeča iz Prebenika in njegovega brata, 22letnega Gregorja Krmeča, kmetovalca. Juri Krmeč je bil svoječasno ljubimec Kočevarjeve žene, ki ga je pa zavrnila in je bil to bržkotne akt maščevanja. Preiskava je dognala veliko dokazov za krivo obtožencev, vendar so temeljili vsi dokazi le na domnevajih, vsled česar je sodišče obtožence oprostilo.

Razno.

Slovenski jeziki na jugu. — V Belgradu se je ustanovila šola za slovenske jezike. Za enkrat poučujejo v njej le ruščino, poljščino in češčino, čez kratko bodo uvedli tudi pouk v ostalih slovenskih jezikih. Na Bolgarskem je vpeljana sedaj ruščina v vseh razredih na vseh srednjih šolah s tri do štirinjam poukom na teden, dočim se je preje poučevala le eno uro v tednu in še to le v poslednjih razredih. Na univerzi v Sredu, kjer obstoji dosenaj stolica ruske literature, nameravajo ustanoviti v kratkem tudi lektorate za druge slovenske jezike.

V Zagrebu je bila dne 1. maja v gledališču velika manifestacija, ko se je v spomin obletnice, da sta bila obglavljeni Zrinjski in Fran-kopan, predstavljala igra "Zadnji Zrinjski". Ko je igralec izrekel besede: "Žalostno je na Hrvăškem!" je občinstvo vstalo s sedežev, zakljal: Tako je in začelo peti narodno himno.

Prvi majnik v Novem mestu. — Pošta, ki vozi iz Krškega v Novo mesto, je prišla dne 1. maja vsa odenčana v Novo mesto. Sprejed je stal pokončen lep, z različnimi barvastimi trakovi okrašen, kak pol drug meter visok smrekov mlaj. Ves drugi del poštnega voza je bil kaj lično opletan z zelenim bršljinom in drugim zelenjem. Nekateri delodajalci so dali svojim uslužencem popoldne prost. Žal, da je bil prvi majnik tako pust, kisel, čemer, kakor kak dolgočasen jesenski dan. Zjutraj je igrala godba novomeške meščanske garde budnico, toda le malo ljudij je prišlo iz gorkih sob na mrzel jutranji majnikov zrak poslušat ali pogledat godbo, oznanjujočo lepo pomlad.

JOHN WEIS,

233 Hopkins St., Brooklyn, N. Y., izdeluje najboljše in glasne harmonike po starokrajskem načinu in obenem tudi sprejema harmonike v popravilo. V zalogi ima tudi že izdelane harmonike.

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vsešno zdravi: Si filis ali zastrupljeni kri, slabini život, zgubitek moši, reumatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vrvani, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zbabava denar dajati, tako pišite po ono zdravilno knjižico, katero vam nemudoma pošlemo in boste uverjeni da oždravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, kteri bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpoloži popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite odrezek in ga nam pošite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kero pošljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo tako pošlite.

Ime
Pošta Država

TUJA SLABOST.

Nekatere osebe napade mnogokrat slabost, katere izvira ne vedo. Pride nedanoma, brez vsakih znakov in stori ljudi nezmožne za delo. Ta tuja slabost se pripisuje skorodno neredni prebavi. Počuti se v želodcu, jetrih ali črevesju, v slabih krvih in nervoznosti. Take osebe mnogokrat poskušajo razna zdravila, močne pijače, toda vedno brez uspeha. Kar oni rabijo, je ono veliko zdravilo, ki deluje v vseh prebavnih organih, in ki

IZČISTI CELO TELO,
DA ZDRAVO KRI,
VREDI PREBAVO.

Ta pripomoček, ki se naj zavživa pri vseh članih družine in katero bi moral tudi Ti vedno rabiti v vseh slučajih slabe ga počutja, je veleznano:

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

To naravno zdravilo, sestavljeno iz grenkih želišč in rdečega vina, ima velik delokrog, zato ker tako uspešno deluje v vseh neprilikah prebavnih organov katere so vendar fundament zdravju. Moral bi rabiti to zdravilo v

boleznih želodca in črevesja, zbasanosti in spolovil, ponavljajočemu glavobolu, revmatičnih napadih, nevralžiji in nervoznosti, mnogih ženskih boleznih, slabem počutku po jedi, težkem spuščanju vetrov

in vseh boleznih, kjer se pokaže zguba teka in simptoni slabosti. V lekarnah.

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

VAŽNO za pošiljalce denarjev v staro domovino.

Rojakom, ki pošiljajo svojcem denarje v staro domovino naznanjam, da odpošljem vsako pošiljatev, katera dospe do torka do 2. ure popoldne, še isti dan na pošto, in gré s parnikom v sredo čez morje; za to najraje vzamem najhitrejše parnike. Pošiljatve, katere dospejo do 2. ure v petek popoldne, pa gredo s hitrimi parniki v soboto v Evropo.

To je zelo važno za pošiljalce denarjev v staro domovino. Razume se, da je potreba poslati ali drafte, ali Money Ordre, ali gotove novce; za privatne čeke pa je treba čakati nekaj dni, da se izve, ako so dobri; s tem se vedno nekaj dni zamudi. Zato je tedaj najboljše, posluževati se draft

Največja Slovenska trgovina z glasbenimi instrumenti v Ameriki.

Fonografi, slovenski rekordi, importirane harmonike, gosi, tamburice, itd.

Glasovirji (piano) po najnižjih cenah, kakor tudi vsi drugi v glazbeno stroku spadajoči predmeti.

Josip Jiran
IZDELVALEC IN TROGOVEC
1333 W. 18th Str. blizu Blue Island Ave.
Chicago, III.

Slovencem in Hrvatom se priporoča kot domač vinotreč

STEVE JAKŠE,

izdelovalec in prodajalec vina na debelo. Se priporoča za obila načrila! Naslov:

STEVE JAKŠE,

Box 657 Crockett, Cal.

RAILROAD EXCHANGE BAR

2245 Larimer St. Denver, Colo.
Slovenem se priporočava kot dobra domača salunarja.

Louis Prosek in Joe Fischlin

COLORADO COLUMBINE BREWING CO.

Domača pivovarna.

Slovenci, podpirajte domačo industrijo!

JOE GOLOB,
redsed, blagajnik in upravitelj.
URAD: 103 Harrison ave., LEADVILLE, COLO

"NARODNA DVORANA"
in NARODNI SLOVANSKI SALOON

4837-43 Washington St.,

DENVER, COLO.

Vedno domače dobro vino, likerji i cigare.

Vsi Sloveni se zbirajo v tem salunu!

Za obisk se priporoča

JOHN PREDOVICH, lastnik

Hall Bar

215 East Northern ave. Pueblo, Colo.
Vedno za dobiti Walterjevo sveže pivo; dobro domače žganje in pristno vino in raznovrstne smotke.

Sloveni obiskujte nju!

RUDOLF KARLINGER & JOS. ZAKRAJŠEK,
lastniki.

Rojakom v San Francisco, Cal., in slovenskim potnikom se priporoča

HOTEL LJUBLJANA

(LAIBACH

JOHN KUKAR, imitelj.

461 Fourth St. San Francisco, Cal.
Telef. Douglas 5049 Telef. Home J2436

00000000000000000000000000000000

LOUIS ROBSEL

Slovensko-hrvaški

SALOON

Vedno sveže pivo, izvrstno žganje in pristno domače vina.

460 Grand ave.

KENOSHA, WIS.

Telefon 1199

00000000000000000000000000000000

Znanje in skušnja

Za izdelanje slik je treba poleg kamere in lense tudi tehničnega znanja in umetniške skušnje.

Jaz imam tehnično znanje in moji odjemalci pravijo, da imam tudi umetniško skušnjo.

Němeček
FOTOGRAF
1439 W. 18. St.
vogal Albert St.

TAMIRA.

kraljica Madagasov.

Spisal L. M.

(Nadaljevanje.)

Sennor Carvalho se ni dal dva-krat prosi; popadel je steklenico s pošlepom tigra, ki svoj plen pogradi.

"Do sedaj," reče kapitan, "pijo le-ti gospodi več kot govoré. — Toda namišljen Portugalec bo moral nam dati pojasnila."

Tako, ko sta podkralj in njegov tolmač svoje steklenice izpraznila, šla sta z nami v kajuto.

"Čudovito je, gospod kapitan, kako me Vaš arak vžeji," reče to malač, "jaz bi pač še nekoliko rad imel."

"To je mogoče, moj cenjeni gospod Carvalho, toda nemorem Vashi želji ustreči. Mi želimo skleniti neko kupčijo. Dajte mi popred odkrito in čisto pojasnilo na moje vprašanje, katero Vam bom stavil in ko Vas ničesar ne bom imel vprašati, morate poljubno piti. Je li Vam tako prav?"

"Ljubše bi mi bilo, ko bi se popred opil, gospod kapitan."

"Ne, po pojasnilom ali pa sploh ne."

"Potem me pa brzo vprašajte. Toda oprostite, predno najim razgovor pričnemo, dovolite primesti Njegovemu Veličanstvu, podkralju, še par steklenic: če nima dovolj pijače, se razsrdi, in ko je jenzen, ni ž njim za prestajati."

"Sedaj hočemo govoriti, gospod Carvalho, toda pametno," reče kapitan, potem ko je pomorščak vrnjal z žganjem napolnjen pred podkralja postavil. "Koliko razdalja je med vasjo Macangaj in Bombe?

"Okoli štirideset milj, gospod kapitan."

"Kakšna gospa je kraljica?"

"O, gospod, pravo solnce."

"In prebivalci glavnega mestna?"

"Najkrepostnejši ljudje vsega sveta."

"Tedaj se v Bombetoku zločini ne dogajajo?"

"Nasprotino, zastrupljenje je tam pogostoma in umori se dnevno prigode."

"Ali mislite, že nekaj mojih ljudi, kot deputacijo k kraljici pošljem, da bi jim kakšna nevarnost pretila?"

"Tja gredē ne, gospod kapitan, toda nazaj gredoč bi bila nevarnost mogoča."

"In zakaj bi bilo potovanje nazaj grede nevarnejše, kot pa tja?"

"Zato, ker, ko bi nazaj prišli, brez da bi se s kraljico sporazumeli, bi se morda deželani nad tem razsrdili, da niso tuje zahtevam njihovi lepi vladarici ugodili. Ako mi pa obljudite, gospod kapitan," je po nekolikem pomiselku pristaval, "da se poljubno opijem, tedaj Vam hočem dati dober svet."

"Sem zadovoljen."

"Čakajte, da pride podkralj zopet k razumu, jaz vidim po njegovem kretanju in očnim svitu, da postaja srečen, in potem ga prosite, da Vam da častno spremstvo, ktere se bom jaz vdeležil. Na ta način se morete nadjeti časten sprejem. Morem li sedaj piti?"

"Kolikor hočete, gospod Carvalho."

Pol ure po tem razgovoru, sta podkralj in njegov tolmač, do cele pivana, pod mizo ležala.

Naslednje jutro smo imeli veliko opravka, da smo obadva zdramili, seveda brez krepkih brev v rebra dostenjanstvenikov ne bi nicesar opravili.

Podkralj je ponovil tolmačev nasvet, da kraljico posetimo, toda priporočal nam je, da vzamemo bogate darove za vladarico; on sam za njegovo osebo, bi se z mojo puško in s sodčkom araka zadowljil.

Nasprotno pa nam je dovolil, z njegovim pirogom in posadko razpolagati. Pogodba bila je sklenjena.

"Duvignot," reče kapitan Montelant, "osodepolni in slavni trenutek je za Vas prišel. Vzemite dva moža po Vaši izberi seboj, oborožite se do zob, in z bogom! Ako bo bodo napadeni, morite vrlo in udarite krepko. Gleda Vašega vedenja napram kraljici, Vam ne delam predpisov. Bo-li na vsak

način potrebno v korist Francije uljuden biti, tako Vam priporočam, dami nekoliko časti izkažeš. Na kratko, storite po okolšinah."

Eno uro potem, ko sem instrukcije sprelj, nastopil sem z dvema pomorščakoma po imenu Franc Poje in Bernard, moje slovensko poslanstvo. Ni mi potrebno še pominiti, da mi je dal kapitan nekoliko svile, nekaj lepotič, male vrednosti in razne steklenice žganja, da to kraljici podarim.

Udarila je ura 12 in veter je bil ugoden, ko sem stopil na krov podkraljeve piroge.

Pripomniti mi je, da se je podkralj zavezal, brez njegovih strežev, da našega povratka na ladji ostati, in da se mu dà med tem časom toliko araka, kolikor ga more popiti.

Ta zahteva mi je bila povoljna, ker mislil sem si, da on ne bi stal v naših rokah kot porok, ako bi se bal za našo varnost.

Po tem, ko smo zali v prevozili, izkrcali smo se v mali vasi, katera se tudi Bombetok kliče. Tukaj, kot v vseh od Zamorcev obljudenih krajih, so otroci zagledavši nas, zagnali grozen krik in vršič, da so ženske prestrašene pobegnile. Ta bojazen je trajala, dokler nismo iz vasi prešli, komaj smo se pa odaljili, nas je zasledoval cel roj, ter nas premil dokajdaleč, vendar v spoštljivem razdalju in samo, da so svoji radovednosti zadostili.

Ko je vas ostala za nami, prišli smo na, s premikajočim peskom posuto, okoli eno miljo dolgo ravnico, po kateri je bila pot silno težavna, ker včasih smo se do kolenvirali. Ta ravnina nas je zopet vodila do nekake vase.

Tolmač Carvalho nam je rekel, da to kar vas imenujemo, je glavno mesto druzega podkralja. In res nam je prišel mogočni vladar te države nasproti, in ko je na prvi pogled mene kot načelnika eskorite spoznal, mi je zaupno roko podal in prijazno rekел:

"Finar sacato enecor cabar."

Tolmač se je podviral meni besedi prestaviti, ktere pomenijo: "Dober dan, prijatelj kako se vrši Tvoja pravda."

"Odgovorite mu, da se prav dobro počutim, in da se nisem še učinkar pravdal," sem velel Carvalhi.

"Podkralj Vam vošči srečo, ker še niste pravde imeli," mi je očrnvil za odgovor, "in želi vedeti, kaj ste Vi."

"Tedaj, jaz sem odposlanec velenika francoskega naroda; toda ne, recite mu, jaz sem odposlanec kralja Francije, to bo bolje razumljivo."

Posledica tega odgovora je bila, nujno povabilo madagaškega podkralja, da v njegovi "palači" obdrži, da se razdrapanem stanju. Njegov obed je bil sestavljen iz neke vrste kurje obare, močno ciometovano in za primako smo imeli neko izvanredno pijačo, zoprnega okusa, nekoliko podobna pokvarjeni medici.

Toda prijetno iznenadenje me je čakalo. Velikodušni podkralj mi je ponudil svojo dolgo pirogo, s krepkimi veslači in založeno z živili, za nadaljevanje moje poti.

Če prav se nisem pri mojem povratku na krov proti kapitanu Montelant s tem ponašal, vendar hočem tu priznati, da sem en del, kraljici bombetoški namenjenih daril, v rokah lepe podkraljice pustil. Njen soprog se mi je prisrečno zahvalil za mojo velikodusnost, ter sem mu moral obljuditi, da ne bom pri povratku pozabil, njega zopet posetit.

Zapustivši selo, prišli smo na čudovito lepo reko, katere lepotu ne da opisati.

Le-ta, na nekaterih krajih zelo široka vodna planjava, med visokimi gorami, bila je z malimi otoki, ki posejana, in lega izvanredno slikovita. Iz daljave bi se dali tizi zeleni, od solence obsijani otoki, z velikanskimi smaragdi primerjati.

Obrežja tega jezera so bila z gigantnimi drevesi obraščena, z neobičajnim in presenetljivimi oplenami; ter v gostih vejah teh velikanskih orjakov, prebivala je nešta množica opie raznih oblik, velikosti in barv, katere se so i-

"Pojasnite mi vendar gp. Carvalho," reče poleg mene sedečemu tolmaču, "kako pride to, da me je podkralj, katerega smo ravnavali, ostavili, pri mojem prihodu, pred vsem drugem pršal, kako je z mojo pravdo?"

"Ker so pravde Madagascaranu najgroznejša stvar, kar se more dogoditi."

"Res? No, ker nimamo boljšega opravka, kot se razgovarjati, tako seznanite me nekoliko z madagaškimi običaji in obredi."

"Prav rad, gospod; jaz živim od moje mladosti med njimi, teda jih nihče bolje ne pozna kot jaz."

"Dobro. Tedaj najprvo, ker je že o tem govor, povejte mi, kako se tukaj pravda."

"To je čisto priprosto. — Pred vsem se obe stranki obrneti do zakone poznavšemu starcu."

"Ali brezplačno, brez da bi bilo treba mošnjek odpreti?"

"To se obsebi razume. Starci pretehtajo dane jim povode, ter izrečajo, da ker jim ni stvar dočela jasna, kdo od pravdajočih pravima ima, se morata oba preskušni 'Tanguin' podvreči."

"Kaj je 'Tanguin'?"

"To je drevo, katero rodi silno strupene orehe. Baš, ko so stareci svoje mnenje izrekli, tožbujoče primejo in na vzemljem vsajeni kol privežo. Potem vzame Emegasu, to je izvršitelj razsodbe, dva oreha jih zmelje in raztopi od njih dobljeni prah, ter da nasproti nikomu polovico popovlji. Tisti, ki se brani pijačo, zavzeti, bo krivim proglašen in v smrt obsojen; zaradi tega se nihče ne brani. Med tem ko pijó, kliče izvršitelj vse peklenjske moći, naj resnico na dan spravijo."

"Čuden način pravdanja. Naprej?"

"Ker strup sadeža takisto brzo, kot silno učinkuje, umrje krivec prav kmalu, med tem ko se nedolžni izbljuje."

"Tedaj edino krivec umrje? — Ste o tem prepričani?"

"O, gospod, morete li dvom